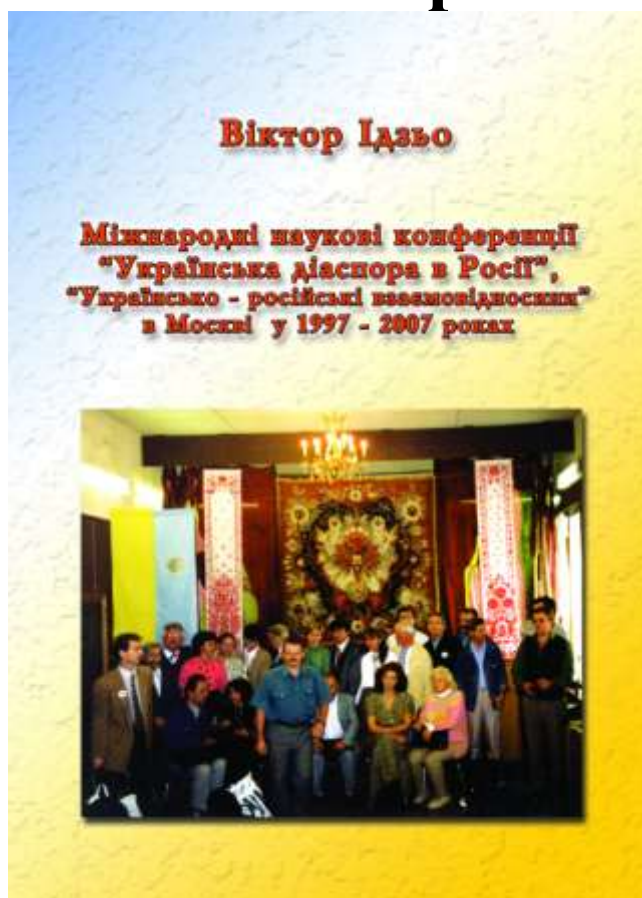

Інститут Східної Європи
Кафедра українознавства
Університету «Львівський Ставропігон»
The Eastern-European Institute, Kafedra Ukrajinovnavstva
University «L'viv Stavropigion»

Віктор Ідзьо

Міжнародні наукові конференції
“Українська діаспора в Росії”,
“Українсько - російські
взаємовідносини” в Москві у
1997 - 2007 роках

Івано-Франківськ «СІМІК», 2015р.

Міністерство освіти і науки України
Науково-дослідний Інститут українознавства
Друкується за рішенням Вченої Ради
Науково-дослідного Інституту українознавства МОН України,
протокол №7 від 2 червня 2008 р.

Наукова праця директора Інституту Східної Європи, завідувача Кафедрою українознавства Університету «Львівський Ставропігійон», академіка АНВШ України, провідного наукового співробітника Інституту Українознавства МОН України Віктора Ідзя, ди“Міжнародні наукові конференції “Українська діаспора в Росії”, “Українсько - російські взаємовідносини” в Москві у 1997 - 2007 роках”, досліджує розвиток української наукової та громадської думки, погляди українських вчених на проблему розвитку української діаспори в Росії, українсько - російських взаємовідносин по організованих та проведених у Москві ІХ Міжнародних наукових конференціях “Українська діаспора в Росії”, “Українсько-російські взаємовідносини” у 1997 - 2007 роках.

Наукова праця “Міжнародні наукові конференції “Українська діаспора в Росії”, “Українсько - російські взаємовідносини” в Москві у 1997 - 2007 роках”, відтворює історію активної діяльності українських організації з Росії, Українського Історичного Клубу та Українського Університету міста Москви, які ініціювали проведення Міжнародних наукових конференцій у Москві у взаємовідносинах з українською діаспорою в Росії, Світовим українством.

Наукова праця “Міжнародні наукові конференції “Українська діаспора в Росії”, “Українсько - російські взаємовідносини” в Москві у 1997 - 2007 роках” вперше засобами проведених ІХ міжнародних наукових форумів у Москві на базі сучасної української історичної науки робить глибокий, фактологічний аналіз напрацювань з проблем розвитку української діаспори, українсько -російських взаємовідносин, що відбулось вперше за перше десятиліття демократії у Москві.

Таким чином наукова праця “Міжнародні наукові конференції “Українська діаспора в Росії”, “Українсько - російські взаємовідносини” в Москві у 1997 - 2007 роках” вивчали питання становлення та розвиток історії українського народу, української діаспори з Росії, Москви з урахуванням історичних процесів, які проходили в українському суспільстві, особливо в час кристалізації в українців політичних, торгово - економічних та релігійних організацій. Особливо концентрували увагу на особливостях становлення та розвитку української діаспори в Росії, українсько-російських взаємовідносинах.

Наукова праця академіка АНВШ України, провідного наукового співробітника Інституту Українознавства МОН України Віктора Ідзя “Міжнародні наукові конференції “Українська діаспора в Росії”, “Українсько - російські взаємовідносини” в Москві у 1997 - 2007 роках” демонструє наукові погляди вчених, організаторів ІХ міжнародних наукових з Українського Історичного Клубу, Українського Університету міста Москви на історію України, становлення та розвиток української діаспори в Росії, українсько - російські взаємовідносини беручи за основу кращі традиції української та російської історичної науки, які напрацьовані у продовж століть, і які еднають українську діаспору в Росії з батьківщиною, Україною.

Рецензенти:

В.В.Грабовецький - доктор історичних наук, професор, академік АН Вищої Школи України, завідувач кафедри історії України Прикарпатського університету ім. В.Стефаніка, професор відділу українознавства Українського Університету, почесний член Українського Історичного Клубу міста Москви.

Я.Р.Дашкевич - доктор історичних наук, професор відділу українознавства Українського Університету міста Москви. Почесний член Українського Історичного клубу міста Москви. Керівник Львівського відділення Інституту Археології та джерелознавства ім. М.С.Грушевського НАНУ, завідувач кафедри сходознавства Львівського національного університету ім. І.Франка. **В.М.Кабузан** - доктор історичних наук, професор відділу українознавства Українського Університету міста Москви, ведучий фахівець Інституту Російської Історії Російської Академії Наук, член ради Українського Історичного Клубу.

В.М.Кабузан - доктор історичних наук, ведучий фахівець Інституту Російської Історії РАН, завідувач історичного відділу Українського Університету м.Москви, член ради Українського Історичного Клубу міста Москви.

Я.С.Калакура - доктор історичних наук, професор Київського національного університету, академік Академії Наук Вищої Школи України, член Українського Історичного Клубу міста Москви.

П.П.Конюненко - доктор філологічних наук, професор відділу українознавства Українського Університету міста Москви, віце-президент АНВШ, академік УАПН, академік МСАН, директор науково - дослідного Інституту Українознавства Міністерства освіти і науки України, член ради Українського Історичного Клубу міста Москви.

ISBN978-966-665-553-3

Зміст

I Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” (Москва 1997).....	4
II Міжнародна наукова конференція в Москві “Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості”, присвячена 300-літтю пам’яті гетьмана П.Д.Дорошенка. (Москва 1998).....	8
III Міжнародна наукова конференція в Москві “Українське питання в Росії сер. XVII- кінець XX ст.” (Москва 1999).....	12
IV Міжнародна конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена V-ти літтю Українського Історичного Клубу. (Москва 2000 р.).....	17
V Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” (Москва 2001р.).....	22
VI Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена 10-ти річчю утворення Українського Університету в м. Москві. (Москва 2002р.).....	27
VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. (Москва 2003р.).....	33
VIII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 10-ти літтю Українського Історичного Кулубу м.Москви. (Москва 2005р.).....	36
IX Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 15-ти літтю Українського Університету м.Москви (1992 - 2007). (Москва 2007р.).....	39
Література.....	42

I Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. (Москва 1997).

У 18 - 20 серпня 1997 року у конференц - залі Московського державного відкритого педагогічного університету (МДВПУ) пройшла I Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. Ініціатором та організатором її став Український Історичний Клуб міста Москви (УІК), регіональна громадська організація, зареєстрована московським управлінням юстиції 5 травня 1977 р., св. р. №7571.

Ідея проведення I Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії” в УІК визріла ще у серпні 1996 році. Вона народилась під час святкування УІК разом з посольством України в Російській Федерації (РФ) 130 - і річниці з дня народження визначного українського історика, першого президента Української держави, Михайла Сергійовича Грушевського. Під час організованої УІК спільно з посольством України в РФ книжкової виставки у Російській державній історичній бібліотеці “Україна - шлях із глибини віків”, яка принесла УІК суттєві наукові доробки, перед українською діаспорою, культурною, науковою громадськістю міста Москви та Росії, гостями УІК із Українського Історичного Товариства (США), яких представляв доктор історичних, доктор філологічних наук, професор Ютського університету Богдан Григорович Чопик, було проголошено про проведення у серпні 1997 року I Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”.

З цього часу УІК почав активно готуватися до першої міжнародної наукової конференції. Ідею проведення наукової конференції в Москві підтримав Голова Об'єднання українців Росії (ОУР) Олександр Руденко - Десняк, який на шпальтах часопису “Український вибір” організував захід УІК всеросійську рекламу. Починання УІК підтримало також посольство України в РФ, а конкретну допомогу надав радник з питань культури та освіти Віталій Григорович Крикуненко.

Внаслідок утворення Українського Інституту при (МДВПУ), якому сприяли УІК, ОУР і посольство України в Російській Федерації (РФ), і першим про - ректором по науково - організаційній роботі, якого був призначений ректором МДВПУ Ю.Г.Кругловим, голова УІК Віктор Святославович Ідзьо, було вирішено провести I Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” на рівні Українського Інституту і Українського Історичного Клубу, залишаючи за Українським Історичним Клубом міста Москви домінуюче право головування, як ініціатора організації I Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії” . До участі у науковій конференції долучилось ОУР, їй сприяло посольство України в РФ.

Слід зауважити, що спочатку решту українських організацій м. Москви, такі як Товариство “Славутич” і “Об'єднання українців Москви” проігнорували ініціативу УІК, і окремі представники яких, як М.С.Шикір, підключилися тільки тоді, коли на власні очі переконалися, що ідея I Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії” втілюється успішно. На жаль треба відзначити, що ряд членів Ради ОУР, зокрема такі як В.Бабенко (Уфа), обіцяючи ще у серпні - вересні 1996 року допомогу УІК у проведенні конференції і участь у ній української наукової еліти з регіонів Росії проігнорували добре починання, і досі залишається незрозумілим неучасть деяких українських науковців Росії у внутрішніх заходах української громадськості в Росії і в той же час їх всеоб'ємлюча участь у Всесвітніх заходах українців у Києві. Хочеться відзначити амбіційне небажання окремих науковців з ОУР підключатися до конкретних наукових починань УІК, який, до речі, є повноправним Членом Ради ОУР, і розвивати навчальну і науково - дослідницьку діяльність у щойно утвореному Українському Інституті.

З цього приводу слід зауважити, що з розумінням до починань УІК і УІ з віднеслось керівництво Московського державного відкритого педагогічного університету, зокрема його ректор, академік Ю.Г. Круглов, про - ректор, професор А.І. Ніжников, про - ректор професор П.С. Бурмака, про – ректор, професор В.Б. Борисов, які не тільки надали приміщення для конференції і проживання учасникам конференції, а особисто взяли участь у її урочистій частині.

Активно до підготовки конференції включилися наші земляки, українці, начальник відділу облічувальної техніки МДВПУ Б.М. Грачов, а також інженер відділу ТЗН МДВПУ В.І. Дудченко, яким УІК і УІ складають подяку.

Із виступу ректора МДВПУ Ю.Г. Круглова ми дізнались, що любов усього українського йому прищепив його вчитель, український мовознавець, що у ту пору працював у Московському державному університеті, академік Гурджій, що спонукало ректора МДВПУ з розумінням віднести до вирішення життєво важливої проблеми для українців в Росії, такої як відкриття вищого навчального закладу для української діаспори Росії - Українського Інституту. Таке щире зізнання ректора Ю.Г. Круглова, якому учасники І Міжнародної наукової конференції надали першим виступити перед українською науковою громадою, гостями, присутніми у залі українськими та російськими науковцями, було зустрінуте довготривалими оплесками.

Другим привітав конференцію “Українська діаспора в Росії” директор Інституту Інформатизації РФ Я.А. Ваграменко, який зупинився у своїй доповіді на проблемах улаштування діяльності Українського Інституту і закликав науковців, разом з Українським Історичним Клубом міста Москви, його невтомним головою В.С.Ідзьо, який очолює цей процес, активно включитися у розбудову Українського Інституту.

За голову ОУР О.О. Руденка - Десняка конференцію привітав його заступник В.Ф. Семененко, який передав вітання від голови ОУР О.Руденка-Десняка і побажав І Міжнародній науковій конференції “Українська діаспора в Росії” успішної роботи.

Від посольства України в РФ конференцію привітав радник з питань культури та освіти В.Г. Крикуненко, який також виступив з доповіддю про українські письменницькі організації Москви та Росії у 20 - 30 роках ХХ століття.

Від Ради УІК конференцію привітали секретар УІК О.Г. Храбан і член Ради УІК М.С. Забочень, які закликали українські організації Москви та Росії у подальшому підтримувати заходи УІК і Українського Інституту.

Від Московського товариства української культури “Славутич” конференцію привітав член Ради товариства М.С. Шекір, який наголосив, що організація І Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, це звитяга однієї людини, історика, учня академіка Волродимира .Грабовецького, Віктора Ідзя. Інколи буває так, наголосив промовець, що історію рухають особистості. Віктор Святославоівч Ідзьо, який вперше за всю історію Росії, організував, зареєстрував і очолив Український Історичний Клуб міста Москви, це та особистість, яка рухає сьогодні в Москві українську освіту і науку, заохочуючи до науково - дослідної та освітньої праці всю українську Росію. Хочу наголосити, що зараз він ще є і про - ректором державного, який нажалі не фінансується, Українського Університету(УУМ) і почав у своїй діяльності пробуксовувати із-за небажання російської влади реагувати на звернення ретора, професора Т.В. Муранівського. Однак Віктор Ідзьо розуміючи таке важке становище УУМ, зумів домовитися з керівництвом МДВПУ, зокрема з ректором Ю.Г.Кругловим та про-ректором В.М.Борисовим і привести до життя і державний Український Інститут, який як складову підпорядкував і УУМ.

Оргнаізована ним І Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, це новий доказ його жертовної професійної діяльності на благо задоволення національних, освітніх та наукових потреб українців в Росії, за що від імені Товариства “Славутич” складаю йому подяку.

Від організації ОУН - Руху м. Москви І Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії”, як нове явище в житті української громади Москви, привітав, голова В.С. Гуменюк, від Української Греко - Католицької громади м. Москви і водночас від Мерії м. Москви конференцію привітала О.В. Рязанцева, яка наголосила на необхідності щорічного проведення українських наукових конференцій у Москві.

Від українських громад Росії конференцію привітала заступник голови українців Татарстана (м. Нижньо - Камськ) Р.І. Степанова, яка закликала українську діаспору Росії активно включитися у подальші наукові починання УІК та УІ.

Наукову еліту Української держави на конференції представила співробітниця Інституту Історії Національної Академії Наук України О.І. Ганджа, яка передала в дар УІК усі наукові напрацювання Інституту Історії НАН України за останні роки і назвала, організовану істориком Віктором Ідзьо, І Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” надзвичайним явищем у житті науковців Росії та України і Світу, побажала успіхів у її роботі.

Схвально віднеслися учасники конференції до пропозиції професора Російського державного гуманітарного університету Є.О. Саніна, щоб наступну міжнародну наукову конференцію українських науковців Росії, України, Світу провести у серпні 1998 року, і присвятити її 300 - річчю пам'яті гетьмана України П.Д. Дорошенка. Його пропозицію зал зустрів тривалими оплесками і постановив:” Провести II Міжнародну наукову конференцію: ”Запорізьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості” - 17 - 19 серпня 1998 року.

Західно - український регіон представив голова проводу ОУН в Україні, довголітній політ'язень радянської імперії, який 25 років відсидів в радянських - конц - таборах, І.О. Кандиба, який наголосив на необхідності розвивати українську освіту і науку в Росії для задоволення національних та культурних потреб 15 - ти мільйонної української діаспори в Росії. Промовець наголосив, що починання історика Віктора Ідзя потрібно всяко втому числі фінансово та інформаційно підтримати. З своєї сторони Провід ОУН в Україні, та газета “Нескорена Нація”, яку я очолюю, нададуть науково - освітнім починанням Українського Історичного Клубу міста Москви інформаційну підтримку.

Привітали від імені Українського Університету міста Москви (УУМ) конференцію ректор, доктор філософських наук, професор, Тарас Васильович Муранівський та голова Вченої Ради доктор історичних наук, професор Борис Онисимович Тимощук, де останній наголосив на необхідності розвивати українську науку в Росії. В Росії сконцентровані великі українські архіви та книгозбірні, УІК з його невтомним головою, про - ректором УУМ, Віктором Ідзьо вже почав цю роботу і яку слід включити всім українським вченим Москви та Росії.

Привітали наукову конференцію науковці з Чернівців Р.Тимощук, Полтави - Голова Полтавського відділення ”Товариства Україна” О.Кошова, Черкас - історик М.Степанов, Львова - Л.Скоп, Києва - Є.Луценко, а також науковці Житомира, Донецька, чільних наукових закладів Москви, зокрема Інституту Балканістики і Слов'янознавства Б.М. Флоря, директор Центру Україністики і Білорусистики МДУ М.В. Дмитрієв, Російського державного гуманітарного університету Є.О.Санін, Інституту Історії РАН В.М. Кабузан, Інституту Археології РАН Б.О. Тимощук і інші науково -дослідницькі і громадські заклади та організації міста Москви, Росії.

Сповнена тривоги і болю за українську діаспору Росії була промова - привітання архієпископа Дніпропетровського і Московського (УПЦ КП) Адріана, яка сприяла більш гармонійному і толерантному початку роботи конференції.

У подальшому учасники та гості конференції, дякуючи виступу архієпископа Адріана, розпочала творчу, водночас клопітку роботу. Починаючи з першої доповіді засідання першого дня “Українська діаспора Росії” до останньої доповіді третього дня, яку доповів науковій громадськості автор цих рядків, конференція була насичена різностороннім науковим матеріалом.

На протязі трьох днів, з 10 ранку до 18 вечора у залі не вщухала жвава полеміка по різноманітних напрямках і проблемах української історії. Конференція своєю бурхливістю та емоційністю пройшла, немов би на одному подиху, науковці ділилися своїми напрацюваннями і намаганнями з'ясувати наболілі проблеми, які накопичилися в українській діаспорі Росії. Завдяки організованості і коректності при обговореннях проблем, стало можливим надати слово усім гостям, науковцям з України і регіонів Росії.

Завчасно прошу вибачення у членів УІК В.О. Головка та інших, які приймали щонайактивнішу участь в організації конференції, за неможливість через велику кількість гостей надати останнім право бути заслуханими на конференції. Складаю також подяку активним членам Українського Історичного Клубу Б.О.Тимощуку, Т.В.Муранівському, Ю.Ф.Овченку, А.А. Мануйленку, В.Я. Прохоренку, М.Ю. Степанову, О.Я Гордієнко - Головку, О.С.Масикевичу, І.В.Роздобудько, В.М.Кабузану, С.І.Святодух та іншим за допомогу у проведенні конференції.

Широкомасштабною була і культурна програма конференції. Усі три дні працювала лавка книгопродажу, організована членом Ради УІК А.А. Мануйленком і усі присутні гості мали можливість придбати українські книги.

В перший день роботи, конференцію привітала українська народна хорова капела міста Москви під керівництво Вікторії Скопенко, яка проспівала “Ще не вмерла Україна” і “Боже великий єдиний нам Україну храни”. Ввечері Капела дала прекрасний концерт.

В другий день конференцію привітав сольний виступ народного артиста московського оперного театру О.Круша під акомпонемент визначного українського піаніста О.Симаки.

У третій день конференцію привітала секретар Ради спілки письменників України, голова Черкаської обласної організації СПУ, головний редактор журналу “Холодний яр” Л.В. Тараненко, яка подарувала УК повну добірку часопису “Холодний Яр” і свою нову збірку віршів “Ненамолений Храм”.

Привітав конференцію і завідуючий інформаційно - аналітичним відділом Черкаської держадміністрації М.М. Калініченко. Гості з Черкас схвально віднеслись до пропозиції у наступному році присвятити конференцію 300-літній пам’яті їхнього земляка гетьмана України П.Д. Дорошенка, і пообіцяли з своєї сторони всестороннє сприяння. Конференція зустріла їх волевиявлення тривалими оплесками.

В цей же день конференцію привітали тріо бандуристів Черкаської філармонії “Вербена”, заслужені артисти України - Лідія Зайончковська, Людмила Ларікова, Ольга Калина.

Прекрасною була виставка творчих робіт художника В.Дерябіна (м. Полтава), яку представила Голова полтавського відділення Товариства Україна О.Кошова.

У четвертий і п’ятий день конференції, завдяки сприянню посольства України в РФ і його натхненника радника з питань освіти і культури В.Г. Крикуненка гості і учасники конференції відвідали могилу П.Дорошенка і меморіальний музей в с. Ярополче, а ввечері в Посольстві України в РФ відбулася зустріч з учасниками I Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”.

Завершенням конференції стало організоване посольством України в РФ покладенням квітів до пам’ятника Т.Г. Шевченка і екскурсія по місцях першопоселень в Москві, яку провів краєзнавець М.С. Шекір.

На цьому I Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” завершила свою роботу, з одноголосним побажання, розпочати другу наукову конференцію 17- 19 серпня 1998 року, яка присвячена відзначенню 300 - літньої пам’яті гетьмана України П.Дорошенка і на яку організатори УК і УІ з грудня 1997 року розпочинають приймати заявки і тези.

**II Міжнародна наукова конференція в Москві
“Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості”,
присвячена 300-літтю пам’яті гетьмана П.Д.Дорошенка. (Москва 1998).**

II Міжнародна наукова конференція “Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості”, яка була присвячена 300 - літтю пам’яті гетьмана П.Д. Дорошенка, відбулася 17-19 серпня 1998 р. в Москві в приміщенні Українського Інституту.

Організатори, Український Історичний Клуб м.Москви (УІК), ось уже вдруге під головуванням голови Українського Історичного Клубу м.Москви, Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу в Москві.

Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України (Луцьк, Львів, Київ, Полтава, Івано -Франківськ), США (Нью - Йорк, Нью - Джерсі), Німеччини (Мюнхен), Польщі (Ольштин), українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії. У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток).

У конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, Інституту Слав’янознавства, а також чільних міжнародних наукових установ: Національна Академія Наук України, Інститут Історії НАНУ, Академії Інформатизації освіти Росії, Міжнародної Академії Слов’янознавства, Міжнародної Академії Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації і багато других. До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, про-ректор УІ В.С.Ідзьо: Шановні друзі, ми починаємо II Міжнародну конференцію “Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості”, яка присвячена 300 - літтю пам’яті гетьмана П.Д. Дорошенка і на яку, згідно реєстрації, прибули гості з України, США, Польщі, Німеччини, різних регіонів Росії.

II Міжнародна конференція “Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості” є логічним продовженням першої конференції “Українська діаспора в Росії” і буде вивчати запорозьке козацтво, яке сформувало свою, властиву тільки козацтву, українську національну державність, еліту і культуру.

II наша конференція співпала з 300 - літтям пам’яті гетьмана П.Д. Дорошенка, який покоїться тут, у Московській землі. У зв’язку з цим прошу вшанувати пам’ять гетьмана П.Д. Дорошенка хвилиною мовчання, а бандуристу Івану Михайліченку після хвилини мовчання виконати в честь пам’яті гетьмана козацьку пісню.

Слово для привітання було надане ректору Московського державного відкритого педагогічного університету (МДВПУ), академіку Ю.Г. Круглову: “Шановні друзі, я був присутній на першій конференції і ось відкривається друга конференція, організована Українським Історичним Клубом м.Москви. Я думаю, що нова справа по вивченню козацтва повинна мати певний організаційний шлях. Слід відзначити, що Український Історичний Клуб вже розвиває філіали по вивченню української історії, зокрема в Башкирії, Карелії, Приморському Краї.

Другий момент, який слід відзначити, В.С. Ідзьо, голова УІК, виступив II томи Наукового Вісника Українського Історичного Клубу, що мені дуже приємно, а отже свої наукові напрацювання Український Історичний Клуб теж уже має. Український Історичний Клуб почав активно працювати, в нього влились студенти - історики в яких є наукові напрацювання по українській історії. Мені хотілось, щоб наукова і освітня лінія Українського Історичного Клубу продовжувалась у такому ж напрямку. Бажав би, щоб Український Історичний Клуб розвивав відносини не тільки з Києвом, але й з науковими і освітніми установами, де розміщена українська діаспора. Сьогоднішня конференція, яка вшановує козацтво, дуже своєчасна, я за походженням донський козак, тому мені особливо приємно, що конференція буде з’ясовувати проблеми становлення козацтва. Бажаю успіху конференції.

Далі слово було надано раднику посольства України в РФ П.О. Кір'якову, який від імені посольства України в РФ привітав Український Історичний Клуб, зокрема його голову В.Ідзьо, з конференцією і відзначив, що дуже приємно, що вдруге в Москві проводиться наукова конференція, на яку приїхали гості не тільки з України та з регіонів Росії, але й з США, Німеччини, Польщі. Далі він наголосив, що ця наукова конференція для української діаспори Росії, Москви, Українського Історичного Клубу, визначна подія: “Я розумію, настільки важко було організувати Українському Історичному Клубу I міжнародну наукову конференцію, настільки важко було організувати II міжнародну наукову конференцію, але мені здається, що це тільки початок. Я бажаю Вам продовжувати цей напрямок роботи і дай Бог, щоб усі присутні були гостями і на 4 і 5 конференції. Успіхів Вам у цій нелегкій роботі”.

Далі виступив директор інституту Російської Академії Інформатизації Я.А. Ваграменко: “Дорогі друзі, я звертаюсь, як член Ради Українського Історичного Клубу, до громадян Росії, які на конференції, це українці з різних міст Росії, звертаюсь до всіх гостей, які беруть участь в роботі конференції і зацікавлені в розбудові української справи, яку очолює в Росії Український Історичний Клуб м.Москви. Я звертаюсь до тих, хто приїхав в українську Москву з далеких міст з - за кордону і віддає час і науковій праці конференції Українського Історичного Клубу. Ми сьогодні вдруге збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль і знає що їй треба розвивати і зберігати українську історію та культуру. Українці в Росії відстоюють свої національні та культурні традиції. Сьогодні, дякуючи зусиллям членів Українського Історичного Клубу, ми маємо пошвавлення діяльності українців на території Росії. Ми повинні зробити усе, щоб національна самосвідомість українців була висока, і усе, щоб українці були повноцінними громадянами РФ. Зараз у Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим буде займатися Український Історичний Клуб м.Москви, якому ніхто не створював особливих умов, який прагне стати значним осередком української науки і культури в Росії. Такі люди у нас уже є, які плекають українську науку і освіту в Росії, це насамперед наш голова Віктор Святославович Ідзьо і другі. Мені прийшлося би зайняти багато часу, щоб зробити їх перелік, але я хотів би сказати, що дуже багато зробили для розбудови української національної справи в Росії, голова Українського Історичного Клубу м. Москви В.С. Ідзьо, активісти УІК. УІК був прямим засновником, українського наукового та культурного руху в Москві та Росії, роль УІК дуже велика, як і його Голови, сьогодні професора В.С.Ідзьо, завдяки його невтомній праці ми сьогодні в Українському Історичному Клубі маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і те, що дякуючи його невтомній праці і зусиллям Український Історичний Клуб є з 5 травня 1997 року офіційно зареєстрований, тобто є юридичною особою. Він приложився до випуску: 1) Українського Історичного Альманаху Росії М.1996 - 1996, т.І; Наукових Вісників Українського Історичного Клубу два томи: М.1997, т.І; М.1998, т.ІІ (дві книги), прикладає він руки до утворення, утворення Інформаційних Центрів УІК у регіонах Росії, збирає історичні матеріали по українській діаспорі в Москві та Росії. Усі ці надбання повинні дати нам те, що Український Історичний Клуб мусить стати вищою науковою, освітньою і культурною інституцією українців в РФ. З боку ми зробили все, навіть неможливе, щоби мати результати і низку конкретних наукових напрацювань. Дана конференція - це крок до розбудови діяльності Українського Історичного Клубу, Українського Інституту, Українського Університету в Москві .

Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Історичним Клубом”.

Далі слово було надане гостю від Національної Академії Наук України, Інституту Історії В.Г. Сарбею, який відзначив великі досягнення НАНУ за час незалежності української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу в Москві, наголосив: “Національна Академія Наук України з великою радістю зустріла ініціативу відзначення науковою конференцією пам'яті гетьмана П.Д. Дорошенка. Нам приємно, що саме тут, в Москві, Ви підняли це питання і за це Вам велика подяка, тому, що П.Д. Дорошенко помер в Росії, так і не побачивши України. Тут, на Московській землі, Ви через 300 років складаєте йому шану. За це вам велика подяка. Споглядаючи на Раду Українського Історичного Клубу,

бачу, що це літні люди. Я бажав, щоби в Українському Історичному Клубі було більше молоді, маючи такого молодого і енергійного Голову пана В.С. Ідзьо, я сподіваюсь, що керівництво буде омолоджуватись, бо ми повинні орієнтуватися на молодь. Успіхів усім у роботі Українського Історичного Клубу, який розбудовує українську науку та культуру в Москві”.

Далі слово було надане Голові Об'єднання українців Росії пану О.О. Руденку - Десняку, який наголосив, що нинішню конференцію він вважає найбільшою подією в житті української діаспори в Росії: “Я дуже вдячний московській владі за реєстрацію Українського Історичного Клубу, як і раніше Українського Університету, оскільки відновлення української української історичної науки і культури є процесом демократизації Росії. Особливо хотів би наголосити, що українській громаді в Росії необхідно потужно працювати, щоб улаштувати культурне, освітнє життя українців на усіх теренах Росії з розумінням, що ніхто за них цю роботу не зробить. Українцям у регіонах потрібно працювати приблизно так, як працюють науковці Українського Історичного Клубу, Українського Університету. Мені особливо приємно сьогодні сказати про ініціативу Українського Історичного Клубу м. Москви і його невтомного Голову, про-ректора УУМ Віктора Ідзьо, який багато зробив для організації цієї конференції і українства в Росії. На жаль, російським урядом для Українського Історичного Клубу, Українського Університету нічого не зроблено, усе на ініціативі УІК.

Український Історичний Клуб заявив про себе 1995 року і з цього часу зробив дуже багато. Згадаймо поважні наукові і освітні інституції в США та Канаді, скільки їм потрібно було років, інколи десятиліття, щоб розвинути науково-освітню роботу. Будем сподіватись, що за десятиліття Український Історичний Клуб в Росії буде з аналогічним статусом, як його колеги в західних діаспорах”.

Далі до учасників конференції звернувся президент Міжнародної Академії Євразії Є.Є Ширяєв, який привітав конференцію від білоруської діаспори Росії: “Я радий, що українська діаспора має значні успіхи, радий поздоровити українську діаспору з організацією Українського Історичного Клубу і цією прекрасною науковою конференцією. Це хороший приклад для білоруської діаспори в Росії. Ми повинні знати свою власну історію, культуру і підтримувати її в наш час. Наша академія в 2000 році буде проводити конгрес і асамблею на Кіпрі. У її програмі будуть питання, пов'язані з 2000 - чі річчям християнства. Ми знаємо, яка була роль України в поширенні християнства серед східних слов'ян, тому я запрошую учених і бажаючих прийняти участь у цьому конгресі. Я бажаю українській діаспорі успіху у сьогоднішній конференції”. Привітала конференцію від наукової громадськості столиці України, міста Києва пані Є.Луценко: “Я дуже рада, що вже двічі маю честь прийхати на конференцію. На мою думку, на 99 а може і на усі 100 відсотків того, що відбуваються такі цікаві конференції, належить пану Віктору Ідзьо при сприянні звичайно Українського Історичного Клубу м. Москви, який він організував і очолює. Я бажаю конференції успіхів і передаю привітання від наукової думки столиці України”.

До конференції звернувся голова УІК В.Ідзьо:“Шановні друзі! Хочу виступити від імені УІК, який я очолюю від самого його заснування ось уже скоро 5 років і зусиллями якого створений весь комплекс науково-культурного життя в Москві та Росії, передусім Український Університет в Москві. Якщо б не було такого загального розуміння усіх членів УІК всіх цих наших інтелектуальних надбань не було б. Споглядаючи через 5 років усю, можна уже сказати, історію Українського Історичного Клубу, як він починався, як я з питанням його утворення просив українських і російських науковців істориків підтримати наші починання, згадую, як наша громадськість 8 квітня 1995 року втамувала запит українців - істориків і Москві та Росії і проголосувала за утворення УІК.

Це було вперше в історії Росії в усе це зараз самому важко повірити. Але Український Історичний Клуб в Москві сьогодні уже історична реальність. За таких обставин я ще раз хочу подякувати в першу чергу Раді УІК, усім членам, які на зібранні в Посольстві України в РФ підтримали мою ідею створення УІК. Дякуючи посольству України в РФ, і особливо культурному раднику В.Г.Крикуненку і його розумінню нашої проблеми, ми зуміли спільно прийти до думки про необхідність відкриття першого науково - культурного осередку, Українського Історичного Клубу у в Москві, для задоволення національних, освітніх та

культурних потреб 7 - ми, чи 10 - ти мільйонної української громадськості в Москві та Росії. Усіма нашими діями, без сумніву, керувала як Рада, так і усі члени УІК. Можна стверджувати, що УІК стоїть біля підвалин кристалізації УІК, усі його члени робили все можливе, поклали усі свої сили на розбудову і утвердження Українського Історичного Клубу, як юридичної особи, яка могла б на законному рівні задовольняти наукові, освітні і культурні потреби українців в в Москві, Росії і не тільки в Росії. Я вважаю за необхідне подякувати членам Ради УІК: Р.Мартинюку, В.А.Коломацькому В.Я. Прохоренку, А.А. Мануйленку, П.М. Дуброву, О.Г. Храбану, членам: В.І. Дудченко, В.Л. Скрицькому, К.Ю. Логінову і другим нашим членам, які робили усе, щоб Український Історичний Клуб став юридичною особою. Ми звертались до посольства України в РФ, до державних установ РФ і України і при таких обставинах Український Історичний Клуб був зареєстрований як наукова організація. У цій роботі приймали участь члени Ради УІК В.Я. Прохоренко, А.А.Мануйленко та інші. Якщо б не натхнення усіх членів УІК, то можна сказати, що мрія про утворення та реєстрацію УІК для задоволення науково - культурних потреб українців в Росії, була б ще й досі нездійсненою.

Дякую всім науковцям, що підтримали нас, зокрема завдучача відділу Інституту Історії НАН України, В.Сарбею, якого ми на нашій конференції, по його заяві, приймаємо першим закордонним членом Ради Українського Історичного Клубу м.Москви”.

Конференція плідно працювала на протязі трьох днів. Було зачитано приблизно 63 доповіді. Напрацювання конференції будуть опубліковані в “Козацькому” томі “Наукового Вісника Українського Історичного Клубу”.

В рамках культурної програми перед учасникам конференції виступив з добіркою козацьких пісень кобзар Іван Михайліченко. Перед учасниками конференції виступив гість кобзар з Ялти, який виразив бажання представляти УІК у Криму та Кубані, Олексій Нирко, який виконав низку пісень кубанських козаків.

У четвертий день, за сприянням Посольства України в РФ, гості конференції відвідали музей і могилу П.Д. Дорошенка. В музеї, серед експонатів, які пов'язані з особою П.Д. Дорошенка були прочитані доповіді про діяльність гетьмана П.Д. Дорошенка.

На урочистому мітингу на могилі П.Д.Дорошенка в с. Ярополчому в Московській обл., виступив гість з Києва з Інституту Історії НАН України В.Г.Сарбей, який наголосив на “необхідності перевезення тіла гетьмана Дорошенка в Україну”. Голова УІК м.Москви В.С.Ідзьо також наголосив, що УІК разом з щойно відкритим в рамках Інституту Історії НАНУ Інститутом Козацтва буде співпрацювати по з'ясування проблематики по українському, запорозькому козацтву, зокрема розроблятиме російські архіви по цій проблематиці.

Більшість науковців, учасників конференції та мітингу на могилі П.Д.Дорошенка, зокрема такі, як: Б.О.Тимошук, Б.М.Флоря, Є.Є.Ширяєв, Г.Г Санін, В.М.Кабузан, С.М.Сімеряга та інші, одноставно зауважили, що мало вивченим є період життя гетьмана як В'ятського воєводи, як і період його проживання в с. Ярополець.

Конференція завершила свою роботу одноставно схваливши пропозицію учасників і організаторів конференції, провести наступну Міжнародну конференцію в Москві “Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній свідомості” в 2003, а до цього часу вивчити архіви по історії козацтва та історії України епохи гетьмана П.Д.Дорошенка.

III Міжнародна наукова конференція в Москві “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” (Москва 1999).

III Міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.”, яка з’ясувала становище українців в Російській державі, відбулася 23 - 25 серпня 1999 р. в Москві в приміщенні Культурного Центру України в Москві. Організатори, Український Університет м.Москви (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), ось уже втретє під головуванням Голови Українського Історичного Клубу м. Москви, про -ректора УУМ, Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу в Москві .

III Міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.”, як зазначено в її програмі, притягнула до себе широке коло науковців з України (Тернопіль, Львів, Київ, Полтава, Івано - Франківськ, Чернівці, Луганськ, Запоріжжя), США (Нью-Йорк, Нью - Джерсі), Німеччини (Кьолн), Польщі (Варшава), Республіки Білорусь (Мінськ), Республіки Таджикистан (Худжан) .

У III Міжнародній науковій конференції “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” взяв участь Голова Світового Конгресу Українців А.Лозинський, Голова Об’єднання українців Росії, О.Руденко - Десняк, Голова Уральської Асоціації Українців С.Паняк, який також представляв українців Тюменської обл. На адресу конференції надійшло поздоровлення від українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), представники яких через брак грошей не змогли приїхати на конференцію до Москви.

Було зачитане привітання від українців Америки, яке прийшло за підписом, професора Б.Чопика.

В роботк конференцію, в яку вперше включився Українськй Університет в Москві, взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Національний університет ім. Т.Г. Шевченка (м.Київ), Міжнародної Академії Інформатизації (Ню - Йорк), Центр реабілітації Американської Академії Наук (Ню - Джерсі), Інституту Історії Національної Академії Білорусі (Мінськ).

До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуючий конференції голова УІК, про - ректор, УУМ, В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми починаємо III міжнародну конференцію “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” у цьому прекрасному палаці, про який ми українці Москви, Росії давно мріяли”.

III Міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” є логічним продовженням попередніх наукових зусиль українських організацій Москви і передусім Українського Історичного Клубу, Українського Університету в Москві, які я організував і за допомогою моїх друзів, однодумців привів до життя.

Завдяки таким нашим зусиллям, за непростих умов перебування в Росії, нам ось у третє вдається організувати українські наукові форуми в Москві.

Наша невтомна справа уже набирає світової поваги, про що може свідчити факт участь у нашій конференції Голови Всесвітнього Конгресу українців пана Аскольда Лозинського. Звичайно, що проблем у нас вистарчає, однак те що на нашу III міжнародну конференцію “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” приїхали гості з України, США, Польщі, Німеччини, Республіки Білорусь, Голова Світового Конгресу Українців, Голова Об’єднання українців Росії, Голова Уральської Асоціації українців, говорить про правильність нашої роботи.

Шановні гості, ваша підтримка нашим починанням своєчасна, оскільки зараз ми починаємо утверджуватися і ставити перед російською владою питання про необхідність фінансування Українського Університету, Українського Історичного Клубу, усіх українських програм із бюджету Російської держави.

Третя міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” є логічним продовженням першої і другої конференції, які Український Історичний Клуб м. Москви проводив в попередні роки.

III Міжнародна наукова конференція співпала з 8 - річницею відновлення незалежності Української держави і власне присвячується цій великій даті. Я дуже радий, що і цього річна конференція в Москві така представна. Надіюсь що у подальшому ви теж уже з більшим бажанням будете приїжджати до української Москви.

Слово для привітання було надане гостю, президенту Світового Конгресу українців, пану Аскольду Лозинському. “Шановні науковці, мені дуже примно бути учасником наукового форуму у Москві, який ось у третє проводить для світової української науки Український Історичний Клуб м. Москви, а з цього року й Український Університет міста Москви, який очолює професор Віктор Ідзьо.

Цілком очевидним є те, що зі сторони Світового Конгресу українців такі починання потрібно підтримувати і ми будемо надавати їм всяку підтримку. Радий познайомитися з Українським Історичним Клубом міста Москви, який, як я зрозумів є будителем української наукової думки в Росії. Світовий Конгрес українців буде сприяти налагодженню співпраці з аналогічними українськими організаціями в Америці і світі”.

Пану Аскольду Лозинському було подаровано два томи Наукового Вісника Українського Клубу за 1998 рік і 1 том Історико - Філологічного Вісника Інституту за 1997 рік.

Дальше слово було надане генеральному директору Культурного Центру України в Москві В.Сергієнку:” Шановні учасники конференції, я був гостем II міжнародної конференції, яка відбувалась в інституті і ось відкривається уже в наших стінах третя конференція, організована Українським Університетом і Українським Історичним Клубом. Я думаю, що нова справа в Культурному Центрі, очолена її надхненником про - ректором Віктором Ідзьо повинна прижитися. Слід відзначити, В.С. Ідзьо, особисто добре попрацював для її улаштування і надіюсь, що вона пройде успішно. Зичу плідної роботи учасникам конференції і подальших Вам наукових успіхів”.

Дальше до присутніх звернувся голова Об’єднання українців Росії пан О. Руденко - Десняк. “Дорогі друзі! Звертаюсь до вас від імені українських громад Росії, до всіх гостей, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в розбудові української науки в Росії, початки якої заложив Українським Історичним Клубом м. Москви і його Головою Віктором Ідзьо. Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з - за кордону і віддає час і наукові напрацювання нашій конференції “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.”.

Ми сьогодні втретє збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок в Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль і знає що їй треба розвивати і зберігати українську науку, культуру . Українці в Росії відстоюють свої національні та культурні традиції. Сьогодні ми маємо пожвавлення діяльності українців на території Росії. Ми повинні зробити усе, щоб національна самосвідомість українців була висока, і усе, щоб українці мали свої освітні та науково - дослідницькі заклади в РФ.

Зараз у Росії з’являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим поки що займаються Український Історичний Клуб та Український Університет в Москві, яким ніхто не створював особливих умов, однак вони прагнуть стати осередками української світи і науки в Росії. Появилися у нас і серйозні науковці, які плекають українську науку і освіту в Росії, це насамперед пан Віктор Ідзьо. Я хотів би сказати, що він дуже багато зробив для розбудови української науки в Росії, як Головою Українського Історичного Клубу м. Москви і його друзі активісти УІК. Роль УІК дуже велика, як і його Голови, сьогоднішнього про - ректора УУМ, завдяки його невтомній праці ми ось уже втретє присутні на наукових конференціях маємо багато усього, чим можемо вже пишатися, це і “Українським Історичним Альманахом за 1995 рік” і 10 номерів “Української Історичної Газети в Росії” за 1996 - 1997 роки, Історико-Філологічний Вісник, том 1 за 1997 рік і два томи Наукового Вісника Українського Історичного Клубу за 1997 та 1998 роки. Усі ці надбання повинні прискорити розбудову української науки в Росії. З боку ОУР ми зробимо все, навіть

неможливе, щоби мати результати по даних конференціях - низку конкретних виданих наукових напрацювань.

Дана конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” - це крок до розбудови української науки в Росії, на чолі якої стоїть Український Історичний Клуб м. Москви, член Ради Об'єднання українців Росії. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу конференцію, запрошую до роботи спільно з Українським Історичним Клубом міста Москви розбудовувати українську освіту, науку в Росії. Особливо хотів би наголосити, що українській громаді в Росії необхідно потужно працювати, щоб улаштувати культурне, освітнє життя українців на усіх теренах Росії з розумінням, що ніхто за них цю роботу не зробить. Українцям у регіонах потрібно працювати приблизно так, як працюють науковці у стінах Українського Історичного Клубу. Мені особливо приємно сьогодні наголосити про ініціативу Українського Історичного Клубу м. Москви і його невтомного Голову Віктора Ідзьо, який багато зробив для організації I, II і сьогоднішньої III міжнародної наукової конференції “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.”, яка потрібна як Україні так і взагалі для українства в Росії. На жаль, російським урядом для української освіти та науки в Росії зроблено дуже мало, усе на ініціативі УІК і УУМ. Будем сподіватись, що за десятиліття Український Історичний Клуб в Росії буде з аналогічним статусом з яким є Українське Історичне Товариство Америки, мати такі самі досягнення, як його колеги в західних діаспорах”.

Далі слово було надано раднику з питань освіти та культури Посольства України в РФ Ю. Сердюку, який від імені посольства України в РФ привітав конференцію і відзначив, що дуже приємно, що уже втретє в Москві проводиться міжнародна наукова конференція, на яку приїхали гості не тільки з України та з регіонів Росії, але й з США, Німеччини, Польщі. Ю Сердюк наголосив, що ця наукова конференція для української діаспори Росії, Москви, Українського Історичного Клубу, - визначна подія: “Я розумію, настільки важко було організувати I міжнародну конференцію, настільки важко було організувати II міжнародну конференцію, але мені здається, що це тільки початок. Хочу наголосити, що III міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.”, це нова епоха, нован постановка української проблеми в Росію. Я бажаю Вам продовжувати цей напрямок в на IV конференції і дай Бог, щоб усі присутні були гостями і на послідуочих конференціях. Успіхів Вам у цій нелегкій роботі”.

Далі слово було надане гостю з України, з національного університету ім. Т.Г.Шевченка С.Пивовару, який відзначив великі досягнення національного університету ім.Т.Г. Шевченка за час Незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м.Москви і Українського Університету м.Москви гість відмітив правильний напрямок роботи цих науково -освітніх закладів, відзначив високі моральні якості Голови УІК і про - ректора УУМ в розбудові української освіти в Росії, ще більше проявляться у майбутньому. Нам приємно в Києві, що саме тут, в Москві, ви підняли українське питання, це питання необхідно з'ясовувати і за це Вам велика подяка. Я бажав, щоби в Українському Історичному Клубі було більше молоді, маючи такого молодого і енергійного голову і про - ректора УУМ пана Віктора Ідзьо, я сподіваюсь, що керівництво буде омолоджуватись, бо ми повинні орієнтуватися на молодь. Успіхів усім у розбудові української науки в Москві”.

Далі слово від Міжнародної Академії Інформатизації, української діаспори Америки, було надане пані О.Кудряшовій - Чопик(США):” Я рада, що українська діаспора має значні успіхи, рада поздоровити українську діаспору Росії з організацією Українського Історичного Клубу, Українського Університету в Москві і цією прекрасною науковою конференцією. Це хороший приклад новизни, яка переживає українська діаспора в Росії, ми завдячуємо Віктору Ідзьо. Ми українці Америки намагалися не забувати свою власну історію, культуру і підтримувати її в наш час. І таке побажання я передаю Вам усім і зокрема надхненнику цієї нової ідеї професору Віктору Ідзьо. Ми знаємо, що роль українства в Росії велика. Я бажаю українській діаспорі в Росії успіху у сьогоднішній конференції “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” і у подальших ваших стремліннях”.

Наступним привітав міжнародну наукову конференцію “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” від наукової громадськості Польщі, від Об’єднання українців в Польщі, Голова Українсько-Польського Товариства пан А.Байцар.” Я дуже радий, що в Росії є певні зрушення до українців, я дуже радий що запрошений прийхати на конференцію. На мою думку, на усі 100 відсотків того, що відбулася, як попередні так і ця конференція, належить пану професору Віктору Ідзьо при сприянні звичайно Українського Історичного Клубу м. Москви, і очолюваного ним Українського Університету, який він організував і очолює. Я бажаю конференції успіхів і передаю привітання від наукової громадськості столиці Польщі - Варшави. Був би радий, щоб українці Росії хоча б частково могли б задовільняти так свої національні та культурні потреби, як українці Польщі”.

До конференції звернувся про-ректор УУМ, Голова УІК, В.С. Ідзьо: “Шановні друзі! Гості конференції! Хочу виступити від імені УІК, УУМ який я організував і очолюю від самого його заснування, ось уже скоро 5 років зусиллями якого створений УУМ. Якщо дві перші конференції організував виключно УІК, то з III конференції, яку ми вперше проводимо в щойно збудованому Культурному Центрі України в Москві, в її підготовку активно включився Український Університет міста Москви. Якщо б не було такого загального розуміння усіх членів УІК та науковців УУМ не було б III Міжнаородної наукової конференції. Споглядаючи через майже як п’ять років усю, можна уже сказати, історію нашого розвитку та доробку, то усе що зробив УІК в Росії, зараз самому важко повірити. Але те що зроблено мною і моїми друзями - одностудцями, це сьогодні уже історична реальність. За таких обставин я ще раз хочу подякувати в першу чергу членам Ради Клубу, які з розумінням віднеслись до поставленої нашої спільної проблеми, ми зуміли спільно прийти до думки про необхідність, кристалізації Українського Історичного Клубу, Українського Університету в Москві, для задоволення національних, освітніх та культурних потреб 7 - ми си 10 - ти мільйонної української громадськості Росії. Усіма нашими діями, і моїми в тому числі, без сумніву, керувала Рада і усі члени УІК. Можна стверджувати, що УІК стоїть біля підвалин сучасної розбудови української освіти і науки в Росії і усі його члени робили і роблять все можливе, щоб розбудувати і утвердити українську науку в Росії, яка могла б задовольняти наукові, освітні і культурні потреби українців в Росії. Я вважаю за необхідне подякувати членам Ради УІК Т.В.Муранівському, О.Ю.Кісельову, Б.О.Тимошуку, О.Я.Гордієнку-Головку, В.Я. Прохоренку, П.М. Дуброво, секретарю О.Г. Храбану, членам УІК І.В. Скрицькому, В.І. Дудченко, В.Л. Скрицькому, К.Ю. Логінову, К.Ю.Логінову, С.І.Святодух, І.Я.Смутьському, О.А.Олійник, О.Ю.Кісельову, Н.А.Тимченко, О.С.Масикевичу, М.С.Забочню і другим нашим членам і науковцям, які робили і роблять усе, щоб українська наука не припиняла своє існування в Росії. Якщо б не натхнення усіх членів УІК, то можна сказати, що мрія про розширення діяльності Українського Університету в Москві, закладу для задоволення наукових потреб українців в Росії, була б ще й досі нездійсненою”.

До учасників конференції “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” з привітанням звернувся директор Центру Україністики і Білорусистики МДУ пан М. Дмитрієв, який високо оцінив роботу очолювано Віктором Ідзьо УІК та УУМ, він побажав подальших творчих успіхів у роботі українських організацій Росії для задоволення національних та культурних потреб українців в Російській Федерації.

Від Ради Об’єднання українців Росії, до присутніх звернувся з привітанням Голова Уральської асоціації українців, професор С.Паняк, який відзначив велику роботу професора Віктора Ідзьо у розбудові українських наукових організацій. Російська влада, наголосив промовець, чинячи перепони В.Ідзьо, втрачає шанс бути демократичною, законною, гуманною, а основне багатокультурно. Підтримуючи традиції російської темряви, нові російські демократи небажають вирішувати українського питання в Росії, роблячи вигляд, що його не має. Український Історичний Клуб сміливо взявся, з наукової точки зору, за з’ясування цього складного питання за це велика подяка надхненнику цієї новітньої епопеї пану Віктору Ідзьо”.

В адрес III Міжнародної наукової конференції прозвучали привітання від наукової громадськості Івано - Франківська, яку виголосив директор музею Манявський Скит І.Скрипник, від Історичного музею м. Москви В.Дуров, від Інституту Історії Російської Академії наук

В.Кабузан, від науковців Чернівців А.Федорчук, від Українського Університету, вчений секретар О.Храбан і багато других науковців, державних та громадських діячів України, Росії, Москви...

Конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” плідно працювала на протязі трьох днів. У перший день для учасників конференції та гостей була проведена культурна програма. Гості конференції поклали квіти до пам’ятника Т.Г.Шевченка, побули на місцях поховань визначних українців, зокрема Гулака -Артемівського, чоловіка Лесі Українки - Квітки, визначного українського історика О.Бодяньського. Відвідали резиденцію українських гетьманів в Москві “палати гетьмана Івана Мазепи”, українську церкву XVIII ст. Вечором учасників конференції було запрошено на святковий концерт в Культурному Центрі України в Москві.

У другий і третій дні конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” плідно працювала. Було зачитано приблизно - 52 доповіді .

Найбільш проблемні, а це: М.С.Забочень “Перший пам’ятник Т.Г.Шевченка в Москві”, В.С.Ідзьо “Украинский Вестник - політичний рупор українців Петербурга в 1906 році”, В.Я.Парохоренко “Историко - социологическая канва украинского вопроса в России”, І.Б.Голуб “Мій батько - Антоненко - Давидович”, Т.М.Дудко “Довжегнка і космос”, І.Р.Скрипник “Юрій Липа і Росія”, О.Г.Храбан “Нові течії в російській історіографії”, В.С.Ідзьо “Українські періодичні газети та журнали в Росії в XIX - XX століттях”, В.І.Дудченко” Історія та майбутнє України в математичному вимірі”, показали високий рівень у досягненні мети конференції.

Напрацювання конференції будуть опубліковані в III томі Науково Вісника Українського Історичного Клубу. Науковці одностайно схвалили продовжити розгляд складного Українського питання в Росії, однак дещо під іншим історичним кутом. У зв’язку з цим учасники конференції схвально віднеслися до пропозиції керівництва УУМ та УІК провести конференцію в 8 - 10 квітня 2000 року на відзначення п’ятильїтньої діяльності Українського Історичного Клубу “Українська діаспора Росії сер. XVII ст. - кінець XX ст.” і пообіцяли взяти участь в українському міжнародному науковому форумі в Москві.

Міжнародна наукова конференція “Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.” завершила свою роботу одностайно схваливши пропозицію організаторів та учасників зібратись на наступну Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії (середина XVII ст. - кінець XX ст., яка буде присвячена 5 - ти літтю утворення Українського Історичного Клубу)” в час заснування УІК в квітні 2000 року...

**IV Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”
присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу. (Москва 2000 р.)**

IV Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яка була присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу, відбулася 7 - 9 квітня 2000 р. в Москві в приміщенні Культурного Центру України в Москві.

Організатори, Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) і Український Університет в Москві (УУМ), за участю Культурного Центру України в Москві(КЦУ), Об’єднання українців Росії(ОУР), Бібліотеки української літератури(БУЛ) ось уже вчетверте під головуванням голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора Українського Університету міста Москви, професора УУМ Віктора Святославовича Ідзьо, проводять науковий форум для українців світу в Москві.

Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Харків, Миколаїв, Донецьк, Львів, Ужгород, Київ, Полтава, Тернопіль, Сімферополь, Івано - Франківськ.

Ближнього зарубіжжя: Чехії (Прага), Польщі (Варшава), Литви (Вільнюс), Білорусі (Брест). українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії.

У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Новоросійськ), Української громади Вороніжської області.

На адресу IV Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, прийшли привітання з США від віце - президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б.Г.Чопика, від української громадськості США, пані О. Кудряшової - Чопик, від академіка М.Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), української громади в Республіці Хакасія.

У IV Міжнародній науковій конференції “Українська діаспора в Росії”, взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Російський державний гуманітарний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, Інституту Слов’янознавства, а також науковці України з чільних наукових установ: Національна Академія Наук України, Інститут Історії НАНУ, Інститут Українознавства, міжнародних наукових установ: Міжнародної Академії Інформатизації освіти, Міжнародної Академії Слов’янознавства, Міжнародної Академії Євразії і багато других.

До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий конференції Голова УІК, ректор, професор УУМ В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми починаємо IV міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу і на яку, згідно даних програми, прибули гості з України, Чехії, Польщі, Литви, Білорусі і з різних регіонів Росії.

Четверта міжнародна наукова конференція є логічним продовженням попередніх конференцій, яку ми проводили в попередні роки під назвою “Українська діаспора в Росії” . Однак дана конференція святкова, бо вона присвячена V - ти літтю УІК. Одже шановні учасники та гості, ось уже 5 років в Москві функціонує науково - освітня організація УІК, яка займається питаннями вивчення української історії, культури. На сьогоднішньому етапі УІК займається вивченням української діаспори в Росії. Клопітка праця членів УІК починає мати розуміння в широкому українському світі, це спонукає нас уже більш професійно підходити до своїх наукових витворів.

За V років УІК випустив уже 3 томи Наукового Вісника УІК, реорганізував і привів до життя Українській Університет у Москві.

Вершиною діяльності є вступ УІК в Міжнародну Академію Євразії. Без сумніву, що всі ці свої напрацювання УІК не зміг би досягнути без підтримки з боку Об’єднання Українців Росії, Посольства України в РФ, Культурного Центру України в Москві (КЦУ), в якому УІК ось уде в друге проводить свою наукову міжнародну конференцію. За таких обставин надаю перше слово

для привітання генеральному директору Культурного Центру України в Москві (КЦУ) пану П.С.Сергієнку.

До учаників та гостей IV Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії” , яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу звернувся генеральний директор КЦУ П.С.Сергієнко: “Шановні друзі, ось уже вдруге ми вітаємо міжнародну наукову конференцію в стінах КЦУ. Сьогодні вона найбільш урочиста, оскільки УІК, який організував і привів до наукового і громадського життя, нинішній ректор і професор Українського Університету Москви, пан Віктор Ідзьо сьогодні святкує свою V - ту річницю. Бажаю успіху нашій конференції, надіюся на подальшу активну і творчу співпрацю між КЦУ , УІК та УУМ, дякую за увагу. Передаю вітальне слова професору, ректору УУМ, голові УІК пану В.Ідзьо, який доповість Вам про майбутні плани очолюваної ним організації.

Дальше до присутніх, учасників та гостей, продовжуючи попередній аиступ, звернувся голова УІК І.Ідзьо:”Шановні гості нашої ювілейної конференції, хочу коротко прозвітувати Вам про нашу п’ятирічну діяльність. За п’ять років активної роботи УІК зумів видрукувати I том Українського Історичного Альманаху Росії(1995р.), виадати 10 номерів Української Історичної Газети Росії(1996 - 1997), III томи Наукового вісника Українського Історичного Клубу (I том - 1997, II том - 1998, III том - 1999). Зараз готується до виходу том IV за 2000 рік. Надіємось, що спроможемось і на цей ювілейний том, який присвятимо V - ти літтю УІК. Свої напрацювання УІК м.Москви не замикає на вчених Московського регіону. Ми видрукували уже наукові доробки українських вчених з Нижньокамська, Владивостока, Усурійська, Скатеринбурга, Воронежа. По мірі приходу до нас наукових праць з других регіонів ми обов’язково їх видрукуємо.Однак наші можливості дуже обмежені усі наші видання створені на моїм ентузіазмі, тому присутні в нас гості з Інституту Історії НАНУ, Інституту Українознавства, Національного Державного університету ім.Т.Г.Шевченка повинні подумати про необхідність надання нам своєї допомоги. Ще раз складаю подяку всім тим хто помагає нам у розбудові наших наукових надбань. Дякую гостям, що не дивлячись на скрутний час нашли можливість приїхати до нас і підтримати наше 5 - ти ліття”.

Дальше слово було надане директору Інституту Українознавства (м.Київ) П.П.Кононенку:” Дякую за можливість поділитися думками по питанню розвитку українознавства в Росії. Росія майже єдина країна в Європі у якій українознавство не має державної підтримки. Що стосується створеного і зареєстрованого могутньою енергією професора Віктора Ідзьо Українського Історичного Клубу та Українського Університету, то це не є справою рук Російської держави, а справою однієї феноменальної особистості, яка як легендарний “Данко” віддає всього себе цій дуже потрібній українській діаспорі та Україні, справі.

За 1998 рік знайомства та співраці з УІК та УУМ ми зрозуміли, що власне ці організації та їх керманіч, професор В.Ідзьо, є флагманом українського науково - дослідного життя в Росії.

Згадую, як в 1988 році ми запросили голову УІК, про -ректора УУМ в Центр Українознавства тоді ще Київського університету і були вражені об’ємом напрацювань по українській діаспорі в Росії, яка була сконцентрована в подарованих I та II томах Наукового Вісника Українського Історичного Клубу за 1997 та 1998 роки, I томі Історико - Філологічного вісника Українського Університету за 1997 рік, які редагує Віктор Ідзьо. Хочу наголосити, що до цього в Центрі Українознавства вже мали уявлення про його наукову діяльність з I тому “Українського Історичного Альманаху в Росії” з а 1995 р., та 10 - ти “чисел Української Історичної Газети в Росії”, за 1996 - 1977 роки, про що доповіла українській громадськості газета “Історія України”, що видається в Інституті Історії НАН України.

У 1999 році Інститут Українознавства уклав з Українським Університетом та Українським Історичним Клубом міста Москви довготермінову угоду на 10 років до 2009 року.

Як добрим дарунком до угоди та до сьогоднішньої конференції, є видрук у 1999 році, за сприяння Інституту Українознавства, III тому Наукового Вісника УІК в якому поміщено кращі наукові праці з питань української діаспори в Росії.

Сьогодні в Інституті Українознавства розуміють, що діяльність Українського Історичного Клубу та Українського Університету в Москві явище визначне, тому ми будемо і в подальшому підтримувати ці українські організації всіма наявними засобами.

Сьогоднішній 5 - ти річний ювілей УІК (1995 - 2000) усьому цьому показник. Інститут Українознавства продумає як матеріально найскоріше надати вищезначеним науково - дослідним установам м.Москви посильну допомогу.

Ще раз вітаю з обранням ректором Українського Університету міста Москви, голову УІК, професора Віктору Ідзьо, як і за запрошення на IV Міжнародну наукову конференцію "Українська Діаспора Росії", яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу".

Дальше слово для привітання було надане голові Об'єднання українців Росії п. О. Руденку - Десняку:" Я щиро вітаю УІК, УУМ учасників та гостей конференції з V - тиліттям, бажаю конференції плідної роботи. В той час коли В.Гуменюк в українській і емігрантській пресі заставляє своїми статтями розписує трагічний стан українців в Росії голова УІК Віктор Ідзьо, реорганізовує і очолює Український Університет в Москві. Роблячи тихо і досить скромно конкретну роботу в Росії, він організовує в Москві ось уже IV - міжнародну наукову конференцію "Українська Діаспора Росії", яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу. Це яскравий показник дієвої організованості. Бажаю УІК та УУМ і далі продовжувати цю активну роботу. А зараз звертаюсь до всіх учасників та гостей конференції, які беруть участь в нашій роботі і зацікавлені в ній. Я звертаюсь до тих, хто приїхав до нас з далеких міст з - за кордону і віддає час і наукові напрацювання нашій конференції. Ми сьогодні в четверте збираємося і це є відзнакою того, що український прошарок у Росії є вагомий і дуже активний, який знає свої потреби, знає свою історичну роль. У Росії з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Усім цим буде займатися Український Історичний Клуб та Український Університет яким ніхто не створював особливих умов, які внаслідок консолідованої важкої праці, самі створили себе і стали осередками української освіти і науки в Росії.

Я хотів би сказати, що фактично промотором усього цього є професор УУМ, нині, щойно заслужено обраний ректор, Українського Університету Віктор Святославович Ідзьо. Він дуже багато зробили для розбудови Українського Історичного Клубу м. Москви, думаю, що як ректор він розбудує і Український Університет, хоча би як науково - дослідний заклад, оскільки важко повірити, що правляча еліта Росії, чи Москви будуть фінансувати УУМ як повноцінний університет. Знаю, що вже сьогодні в нього є задум видавати Науковий Вісник Українського Університету, і це думаю він зробить, оскільки має вже досвід видання наукових вісників Українського Історичного Клубу.

Дякуючи його невтомній праці ми сьогодні маємо багато наукових праць з історії української діаспори, однак Науковий Вісник Українського Університету був би вершиною його діяльності, оскільки за всю історію Росії, державний Університет в Москві в Росії це вперше, як і новий задум - Науковий Вісник УУМ. Думаю така благородна діяльність ректор УУМ і голови УІК Віктора Ідзьо, буде золотими буквами записана в історію українців Росії та в історію України.

Ми всі в ОУР можемо вже пишатися такою жертвовною діяльністю Віктора Ідзьо. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу IV міжнародну наукову конференцію "Українська діаспора Росії", яка присвячена V - ти літтю Українського Історичного Клубу. Запрошую до роботи спільно з Українським Університетом міста Москви, Українським Історичним Клубом, якому сьогодні рівно V - років".

Далі слово було надане президенту Міжнародної Академії Євразії (МАЄ) Євгену Ширяєву:" УІК як я бачу процвітає і свідченням цьому є сьогоднішня IV Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора в Росії". Ми сьогодні приймаємо Український Університет, Український Історичний клуб в Міжнародну Академію наук Євразії, прийдіть МАЄ бажала б, щоб УІК очолив Історичний відділ Академії. Ще раз бажаю успіхів УІК і успішної роботи конференції".

Дальше слово для привітання було надане засновнику та головному редактору газети "Нескорена Нація" Івану Кандибі, довголітньому політв'язню Радянської імперії: "Шановний пане

В.Ідзьо, шановні гості від імені редакції “Нескореної Нації” жичу надхнення у науковій і культурній роботі усім членам УІК. Нехай і в подальшому Ваша організація тримає перед в справі розбудови української науки і культури в Росії”.

Далі слово було надане гостю з Національного державного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.В.Терес, яка привітала УІК м.Москви з V- ти літтям від імені історичного факультету:” Україна і Західна діаспора, наголосила Н.Т.Терес, бажають щоб УІК та УУМ стали ініціатором розбудови українських наукових справ в Росії. Уже сьогоднішні наукові доробки УІК виходять на міжнародний рівень. Ми вважаємо, що УІК уже став ключовою українською організацією в Росії. Вірю, що наша співпраця з УІК принесе великі результати”.

Дальше слово було надане науковому співробітнику Донецького державного університету В.В.Оліференку, який відзначив:” що він вперше в УІК і радий що він є в Москві і активно функціонує ось уже V - років. Я вітаю його діяльність від імені усіх науковців Донецька і жичу конференції “Українська діаспора Росії” доброї праці , а УІК подальших успіхів”.

Дальше від Інституту Історії НАН України слово було надане науковцю Г.Г.Єсфименко, який від імені заступника директора В.Кульчицького відзначив великі досягнення Інституту Історії НАН України за час незалежності Української держави у розбудові національної науки і освіти. Звертаючись до роботи Українського Історичного Клубу м Москви, гість наголосив: “що вітає УІК з V - ти літтям, що він доповість про усе побачене дирекції Інституту Історії, на його думку, в подальшому буде підтримувати наукові стремління УІК міста Москви. Успіхів усім у роботі Українського Історичного Клубу, який розбудовує українську науку в Москві”.

Дальше слово було надане гості з Сімферопольського університету Л.П.Гарчевій, яка привітала УІК від колективу Сімферопольського університету, від усіх українських науковців Криму, зокрема він представника УУМ в Криму Олексія Федоровича Нирка. Дуже приємно, що майже усі члени УІК розмовляють чистою українською мовою, це дуже приємно. Нехай УІК та УУМ і далі продовжує у такому дусі свою історико - філологічну роботу.

Дальше слово було надане учаснику конференції із Миколаєва, професору Ю.Білому, який привітав УІК з V -ти літтям і побажав далі продовжувати науково - культурологічну роботу.

Від регіонів Росії слово було надано заступнику голови Товариства “Вербиченька” (Республіка Татарстан) Р.Степановій, яка зауважила, що ось уже в третє на науковій конференції, яку влаштовує УІК. Гостя побажала УІК плідної та активної праці.

Від посольства України в РФ УІК з V - ти літтям привітала другий секретар, відповідальний працівник по стосунках Посольства з діаспорою О.О.Дарибогова:” Я вітаю надхненника української справи в Росії пана Віктора Ідзьо, який піднімає свідомість українців в Росії. Посольство України в РФ і в подальшому буде надавати УІК всесторонню допомогу у його діяльності”.

Академік РАН Михало Семеряга привітав УІК з V - ти літнім від імені Російської Академії Наук, Російського державного гуманітарного університету і УІК ювілеєм. Вчений наголосив:” сьогодні діяльність у Москві Українського Історичного Клубу та Українського Університету, це нова доба, яка повинна сприяти в задоволенні національних та культурних потреб українців в Росії”, я дякую Вам всім за національну самосвідомість, яка дякуючи Вам, науково - освітній діяльності пана професора Віктора Ідзьо, пробудилась і в мене українця з Вінничини”.

Доктор історичних наук, провідний фахівець Інституту Історії РАН В.М.Кабузан привітав УІК від імені Інституту Історії Російської Академії Наук. Доповідач зазначив:” що радий що українці Москви мають дійсно фахові організації: Український Університет та Український Історичний Клуб”, які займаються вивченням української діаспори в Росії і в діяльності яких я, приймаю найактивнішу участь ”.

Від політичної партії, Соціал - Національної партії України (СНПУ), УІК привітав А.Парубій, який продемонстрував випущений для УІК його I том Наукового Вісника. Андрій Парубій наголосив, що СНПУ видасть і том IV Наукового Вісника УІК за 2000 рік, в якому будуть поміщені всі матеріали цієї конференції, за що всі привітали його виступ тривалими оплесками.

Від Товариства “Любачівщина” (Львів) УІК привітав В.Пережило, який наголосив:” що Товариство “Любачівщина” встановило з УІК міста Москви дружні довготривалі відносини, вчин побажав УІК продовжувати і далі наукову діяльність по розбудові української науки в Росії”.

Від музею Історії релігії, що у Львові конференцію привітав його директор В.Гаюк, який наголосив:” що музей історії релігії у Львові в 1998 році підписав угоду з УІК про співпрацю, наслідком якої є видання в видавництві музею “Логос” у 1988 року II тому Наукового Вісника УІК. В.Гаюк побажав плідної роботи конференції, як і подальшій співпраці УІК міста Москви з музеєм Історії релігії міста Львова”.

В плані конференції було заявлено 74 доповідачі. Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це: П.П.Кононенко. Українознавство в країнах СНД і його розвиток (Україна. Київ); Г.Г. Єфименко. Національна політика ЦК ВКПБ стосовно українців за межами України в 1930-1935 роках.(Україна.Київ); І.Б.Автушенко. Особливості культурного розвитку України в умовах тоталітаризму (20 - 30 роки (Україна.Київ); Є.Савенко.Українці в Нижньокамську. (Росія. Нижньокамськ); В.М.Кабузан. Українці в державах СНД та Балтії у XVIII - XX століттях.(Росія.Москва); І.Б.Голуб. Мій батька Антоненко - Давидович.(Росія. Москва); С.Г.Яковенко. Матеріали Ватиканських архивів по відношенням Росії и України с Папством. (Росія. Москва); В.І.Дудченко. Фонетична азбука і її місце в Євроазбуці, язасіб соціального спілкування. (Росія. Москва); Е.Е.Ширяев. Ретроспективний аналіз міграційних процесів українського етносу по старим картам.(Росія.Москва); І.Кандиба. Українці в російських концтаборах (Україна. Львів); В.В.Оліференко. Навчальна книжка для східної діаспори. (Україна. Донецьк); М.Д.Скільської. Популяризація Шевченкової творчості в Росії. (Україна.Тернопіль); А.Парубій. Сучасні завдання української діаспори в Росії(Україна. Львів); С.Федака. Проблеми генезису української діаспори Росії в контексті дивергенції українського і великоруського етносів (Україна. Ужгород); В.Гаюк.Розв'язок релігієзнавства в Україні. (Україна.Львів); В.Г.Любченко. Літературна творчість полтавця В.Наріжного в Росії та її оцінка російською критикою.(Росія.Москва); Н.А.Тимченко. Традиційні прикраси в українському народному одязі. (Росія.Москва); В.Є.Коваленко. Російські анекдоти про українців, як показник російсько - українських відносин.(Росія.Москва).

Широкомаштабною була і культурна програма. В перший день в кінці дня роботи конференції для учасників і гостей УІК та УУМ виступив московський симфонічний оркестр, в третій день гості поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, побували на території української пам'ятки “Мазепині палати”, відвідали Українську церкву міста Москви. В Бібліотеці Української літератури відбулася творча зустріч з гостями і учасниками конференції.

На цьому IV Міжнародна наукова конференція присвячена V - ти літтю УІК міста Москви завершила свою роботу з одностайним схваленням організаторів та учасників провести наступну V Міжнародну наукову конференцію “ Українська діаспора в Росії” в серпні 2001 року.

V Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” (Москва 2001р.).

V Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” відбулася 15 - 16 серпня 2001 року в приміщенні Культурно Центру України в Москві і була присвячена X - тій річниці відновленню незалежності Української держави.

Організатори, Український Університет в Москві (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), за участю Культурного Центру України в Москві, Об'єднання українців Росії, та сприянням посольства України в РФ ось уже вп'яте під головуванням голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора, а з травня 2000 року професора Українського Університету в Москві Віктора Святославовича Ідзьо, проводять наукову конференцію для українців світу, які вивчають проблеми української діаспори в Росії.

Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Харків, Миколаїв, Черкаси, Львів, Київ, Полтава, Вінниця, Одеса, Тернопіль, Івано-Франківськ, Польщі (Ольштинек), Литви (Вільнюс), США (Нью - Джерсі), українські наукові сили з безкрайніх теренів Росії.

У конференції взяли участь представники українських громад Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Сочі), Української громади Вороненежської області, Курської області, Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), Оренбургу, Самари, Республіка Карелія (Петрозаводськ).

На адресу конференції прийшли привітання з США від віце - президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК Б.Г.Чопика, від представника УІК в Канаді п. В. Буртняка, від української громадськості США, пані О. Кудряшової - Чопик, від академіка М.Мушинки (Словакія), а також поздоровлення від українських громад з Республіки Башкортостан (Уфа), Республіки Комі (Воркута), української громади в Республіці Хакасія.

У Конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, Інституту Археології РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Інститут Українознавства Міністерства освіти і науки (Київ), Міжнародної Академії Євразії (Москва), Міжнародної Академії Інформатизації (США), Союз Композиторів України (Київ), Шубертівське Товариство в Харкові і багато других.

До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий V Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, голова УІК, ректор Українського Університету в Москві В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми відкриваємо V Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” яка присвячена X - тій річниці відновлення незалежності України. Вона присвячується також III Всесвітньому форуму українців, куди я запрошений делегатом від українства Російської Федерації. Безсумніву що найбільшою у нас в Москві подією є те, що всі попередні спроби української громадськості організувати вищий науково - дослідний і навчальний ВУЗ в Росії в кінці 2000 року кристалізувались в одну освітню та науково - дослідну установу, яка, згідно реєстрації у 1992 році реєстраційній палаті міста Москви носить назву “Український Університет в Москві”, який виник не на пустому місці, а є спадкоємцем попередніх науково - освітніх українських стремлень, які заявили про себе після розвалу СРСР. В подальшому від не був розгромлений за явно українську науково - освітню роботу, внаслідок підписання широкомаштабного договору України з Росією в 1997 році.

Однак, досвід показує, що організувати український навчальний процес в Москві, Російській Федерації є справою нелегкою. Тому Український Університет в Москві в більшій мірі до 2005 року буде функціонувати як науково - дослідний заклад. Зараз в ньому утворено і функціонує три відділи: відділ української історії, відділ української мови та літератури,

технічний відділ, який буде намагатися в ближчий час інформаційно об'єднати українську діаспору в Росії в одну українську інформаційну мережу.

Плануємо відкрити в 2002 році відділ української філософії, відділ українського сходознавства. Сьогодні Український Університет в Москві є суто московська державна освітня та науково - дослідна установа, яка однак, буде активно займатися українською діаспорою в Росії взаємозв'язками з світовою українською діаспорою, Україною.

Зараз ми уже відкрили науково - дослідні представництва в Владивостоці, Петрозаводську, Екатеринбургі. Плануємо в ближчі часи відкрити такі науково - дослідні представництва в Уфі, Новосибірську, Санкт - Петербурзі, Мурманську та інших регіонах Російської Федерації. Надіємось на підтримку України, її державних, наукових, освітніх та громадських організацій.

Український Університет у Москві вже має свій науковий друкований орган. Очікуємо вихід I Тому "Наукового Вісника Українського Університету" М.2001, який буде видано за сприяння Львівської облдержадміністрації в видавництві музею Історії релігії "Логос", у Львові.

Прибувши гості, за свідченням реєстрації, з України, США, Польщі, Литви та регіонів Росії, повинні донести інформацію по світу про розбудову в Москві Українського Університету для задоволення наукових, освітніх та культурних потреб українців в Російській Федерації. Без сумніву, що як і раніше діяльність Українського Університету в Москві підтримав Український Історичний Клуб м. Москви, Об'єднання українців в Росії.

Ця міжнародна наукова конференція на якій ми презентуємо Український Університет м. Москви є логічним продовженням попередніх конференцій, які ми проводили під назвою "Українська діаспора в Росії". Однак дана конференція святкова, бо вона присвячена X - тій річниці відновлення незалежності України, вона засвідчує, що в Москві українська громадськість, зокрема Український Університет, Український Історичний Клуб міста Москви, ось уже 6 років робить всі спроби налагодити серйозну освітню та науково - дослідну роботу. Генератором цієї справи є УІК, який як і раніше так і зараз займається питаннями вивчення української історії, культури. Клопітка праця членів УІК має розуміння в широкому українському світі, це спонукає нас уже більш професійно підходити до наших наукових праць.

За 6 років УІК випустив уже V томів (VI книг) Наукового Вісника Українського Історичного Клубу (1997 - 2001). Зараз ми починаємо відчувати підтримку Культурного Центру України в Москві (КЦУ), в якому УІК та УУМ ось в втретє проводять свою наукову міжнародну наукову конференцію.

Сьогодні дозвольте вручити нашим науковцям нові посвідчення членів УІК за наукові досягнення та та активну участь в роботі УІК. Слід привітати з наданням почесних членів УІК визначних науковців - О.С.Масикевича за наукові праці по історії України, зокрема за монографію "Шипинська земля" та за "Словник індоєвропейських мов". Це ж звання надаємо члену УІК М.С.Забоченю за книгу "Україна в поштових листівках". Усі наші члени отримують нові членські квитки з побажанням творчих успіхів у дослідженні української історії".

Дальше слово було надане директору Інституту українознавства МОН України, академіку П.П.Кононенку, який подякував за обрання його Вченою Радою Українського Університету в Москві у 2000 році головою Вченої Ради УУМ.

Доповідач, наголосив:" що ознайомився з роботою свого попередника Б.О.Тимошука і внесе нові напрямки у розбудову українознавства в Росії, яку сконцентрує в свої доповіді, яку виголосить на конференції. П.П.Кононенко, наголосив, широка міжнародна співпраця Інституту українознавства та Українського Університету тільки починається і побажав усім українським силам активної співпраці".

Дальше слово для привітання було надане заступнику генерального директора КЦУ Ю.М.Василенку: “Шановні друзі, ось уже втретє ми вітаємо міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії”, яку організують Український Історичний Клуб м.Москви і Український Університет м. Москви в стінах КЦУ. Сьогодні вона найбільш урочиста, оскільки УІК та УУМ які організував і привів до наукового і громадського життя, ректор, професор Віктор Святославович Ідзьо сьогодні святкує разом з Українською державою Х - ту річницю відновлення незалежності Української держави. Культурне представництво України в Москві і далі буде надавати УІК та УУМ всяку підтримку для науково - культурних заходів цих українських організацій в Москві”.

Дальше слово було надане раднику з питань освіти та культури Посольства України в РФ. професору В.І.Рожку, який привітав конференцію “Українська діаспора в Росії” від посольства України в РФ і зокрема від посла п. Білоблоцького, подякував ректору УУМ, професору В.С.Ідзьо, за те, що така велика конференція організована на вшанування Х - ї річниці з дня відновлення незалежності Української держави. Промовець наголосив:” що зараз Українська держава поступово стає стабільнішою і поступально розвивається як політично так і економічно і є надія, що скоро всі незгоди в Україні будуть забуті”.

Дальше слово для привітання було надане Голові Об'єднання українців Росії п. О. Руденку - Десняку:” Я щиро вітаю УІК, УУМ, зокрема ректора, професора Віктора Ідзьо, учасників та гостей конференції з початком науково - освітньої роботи Українського Університету в Москві, бажаю конференції плідної роботи. Хочу наголосити, що голова УІК, ректор УУМ Віктор Святославович Ідзьо досить скромно робить конкретну роботу в Росії, тому V Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора Росії” присвячена Х - тій річниці відновлення незалежності Української держави цьому яскравий показник. Бажаю УІК та УУМ і далі продовжувати науков-освітню роботу. Що ж до роботи ОУР, членом якого є УІК, то зауважу, що в Об'єднанні з'являються сили, які розуміють необхідність задоволення національних і культурних потреб українців. Так наприклад в Москві усім цим конкретно займається Український Університет, Український Історичний Клуб, яким ніхто не створював особливих умов, і які внаслідок тяжкої праці самі себе зробили і стали вагомими осередками української освіти і науки в Росії. Тому ректор УУМ, голова УІК, професор В.С.Ідзьо, цілком справедливо обраний і буде представляти делегатом українців Москви на Всесвітній Форум українців від Російської Федерації. Я бажав би наголосити, що професор Віктор Ідзьо дуже багато зробив для розбудови української науки та освіти в Росії. Ось приклад, обіцяв у 2000 - році, що випустить Науковий Вісник Українського Університету міста Москви, і тоді це здавалось фантастикою, а сьогодні у 2001 році ми тримаємо в руках, сигнальний примірник I - го тому Наукового Вісника Українського Університету, який скоро вийде у Львові. Дякуючи В.С. Ідзьо його невтомній праці яку ми сьогодні маємо. Реально видані Наукові Вісники УІК, Науковий Вісник УУМ, це все, чим можемо пишатися на Світовому Конгресі українців у Києві.

Хочу наголосити, що візотною карточною нашої роботи на Конгресі є Наукові Вісники УІК, поведені Міжнародні наукові конференції. Я дуже вдячний, що гості з України і інших країн підтримали нашу наукову справу і разом з нами в Москві відзначають Х - річницю незалежності України”.

Слово для привітання учасників та гостей конференції було надане голові українського товариства в Самарі п. М.Карпенку, який наголосив, що давно споглядає за роботою УІК та УУМ, багато чув про його науково - освітню роботу. Однак сьогодні особисто переконався настільки вона потрібна. Бажаю учасникам конференції плідної праці.

Дальше слово було надане секретарю Конгресу національних об'єднань Росії п.О.Г.Григоровичу, який вручив вітальний лист ві Конгресу і привітав УІК та УУМ, всіх учасників та гостей з початком конференції “Українська діаспора в Росії”.

Слово для привітання було надане директору Центру Україністики і Білорусистики Московського державного університету п. М.Д.Дмитрієву, який наголосив на співпраці з Українським Історичним Клубом м.Москви і Українським Університетом, поділився думками по питанню розвитку українознавства в Москві та Росії.

До присутніх звернувся Член ради Товариства “Меморіал”, голова Лівого Історичного Клубу Я.В.Леонтєв, який привітав УІК та УУМ з організованою міжнародною науковою конференцією “Українська діаспора Росії” і наголосив на необхідності виявляти разом з українськими науковими організаціями усі злочини НКВД, КГБ. Доповідач наголосив, що товариство “Меморіал” робить для цього все можливе і має серйозні напрацювання в цьому напрямку.

Від Інституту Історії Російської Академії Наук конференцію привітав В.М.Кабузан, який наголосив на необхідності досконало вивчати демографічні джерела пов'язані з перебуванням українців в Росії.

Цю ж тему порушила, вітаючи організаторів та учасників конференції, дослідниця з Черкас Т.Д.Крамарчук, яка наголосила, що розробляє регіональне вивчення українців в Росії на прикладі української громади в Республіці Башкортостан.

До присутніх звернувся завідувач кафедри історії України Одеського Національного університету, професор В.П.Щетніков, який у своїй вітальній промові наголосив на необхідності допомагати УУМ та УІК і їх передусім в науковій діяльності по вивченні українських старожитностей та архівів в Москві.

Науковець з Миколаєва, професор Ю.Білий наголосив, що українська діаспора в Росії найбідніша і Україна в першу чергу повинна звернути увагу на неї. Дослідник зауважив, що особисто прикладе багато зусиль, щоб поширити інформацію про діяльність УУМ та УІК в східних регіонах України.

З такою ж пропозицією звернувся гість із Харкова, директор Інституту Музикознавства, Президент Шубертівського Товариства в Харкові Г.І.Ганзбург, який наголосив, що одна із перших хвиль української діаспори в Росію була із Харкова, тому традиційно Харків візьметься опікувати українську діаспору в Москві, зокрема науково - культурну організацію УІК.

Від Інституту Слов'янознавства РАН конференцію привітав І.Є.Задорожнюк, який наголосив на тому, що україністиці яку представляють суто українські організації Український Історичний Клуб та Український Університет, особливо останньому, треба надати серйозну державну технічну та фінансову підтримку.

Дальше конференцію привітав завідувач кафедри історії України Полтавського педагогічного державного університету М.А.Якименко, який розказав про роботу очолюваної ним кафедри, побажав розширити співпрацю УУМ з Полтавським педагогічним університетом, зокрема кофедрою історії України.

Слово було надане гості з Національного державного університету ім.Т.Г.Шевченка Н.В.Терес, яка вдруге привітала міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” від імені історичного факультету. Н.Т.Терес побажала УІК та УУМ і далі стояти біля керма українських наукових справ в Росії. Надіюсь, що співпраця нашого історичного факультету з УІК та УУМ принесе великі результати.

Від науковців з регіонів Росії конференцію привітав викладач Карельського університету А.Литвин, який наголосив на необхідності розбудови української науки в Росії.

Від Катеринбурзьких українських науковців конференцію “Українська діаспора в Росії” привітала О.І.Букей, яка передала вітання від Голови уральської асоціації українців п.С.Паняка і побажала конференції плідної праці

Від молодих науковців Харкова учасників конференцію привітала аспірантка Харківського Національного університету Т.Донцова, яка наголосила на необхідності допомоги УУМ молодими фахівцями, особливо мовознавцями та істориками. Власне аспіранти можуть відіграти в становленні УУМ в Росії ключову роль і закликала керівництво УУМ запрошувати аспірантів з України для науково - дослідної роботи в УУМ.

Від Українського Університету м.Москви наукову конференцію привітав завідувач технічного відділу В.І.Дудченко, який наголосив, що подальші конференції, видання наукових вісників в більшій мірі буде залежити від більш конкретного надання УУМ Україною, західною діаспорою та науковими закладами технічної та видавничої допомоги. Нам потрібні сучасні комп'ютери, модеми, сканери, принтери, факси для активної розбудови інформаційного простору українців в Росії, наголосив промовець.

Поблагословив конференцію “Українська діаспора Росії”, отець УГКЦ в місті Москві, Олександр Сімченко.

В плані конференції було заявлено 55 доповідачів.

Найбільш цікавіші і науково обгрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це: В.С.Ідзьо. Українці в Росії: історія, культура. (Росія. Москва), П.П.Кононенко. Проблеми розбудови українознавства в Росії засобами Українського Університету в Москві (Київ. Україна). Я.В.Леонт'єв. Українські політичні партії в Росії: борбисти і боротьбисти. (Росія. Москва). А.Литвин.Українська діаспора в Карелії. (Росія.Петрозаводськ). В.Чорномаз. Українська школа в Далекосхідній республіці в 20-х роках ХХ ст. (Росія. Владивосток). О. Сімченко. До питання про Українську Греко - Католицьку Церкву в Росії.(Росія. Москва). А.Литвин. Українська недільна школа в Петрозаводську. (Росія.Петрозаводськ). В.А.Нагорний. Україна і Росія в контексті індо-європейської історії. (Росія.Москва). Т.Д.Крамарчук. Особливості формування національних діаспор в інонаціональному середовищі (на прикладі української громади в Республіці Башкортостан). (Україна.Черкаси). Г.І.Газбург. Про Санкт-Петербурзьку письменницю та перекладачку С.Свіріденко. (Україна.Харків). Ю.Білий.Т.Біла. Козацький ватажок Антон Головатий і його роль в чорноморському війську. (Україна.Миколаїв). М.А.Якименко.Українці Зеленого Клину. (Україна.Полтава). В.І.Дудченко. Азбука “Вікторід” як зв’язок для української та російської мови в процесах спілкування. (Росія. Москва). Т.Донцова. Маловідомі факти із біографії Б.Грінченко, як культурно-громадського діяча (Україна. Харків). Ю.Білий. Як було встановлено, що український лідер космонавтики Ю.Кондратюк і полтавчанин О.Шаргей-одна і та ж особа.(Україна.Миколаїв). В.П.Щетніков.Українці Росії та Одеса- сучасний аспект взаємовідносин. (Україна. Одеса). В.М.Кабузан. Поляки в Україні в XVIII-XX століттях.(Росія.Москва). О.Г.Григорович. Українська діаспора і сучасна російська влада. (Росія.Москва). О.Г.Храбан. Міфологія в історії. (Росія.Москва). М.С.Забочень.Українці в гітлерівських концтаборах під час II світової війни.(Росія.Москва). І.Є.Задорожнюк. Драгоманов.- відповідь 130-ти літньої давності на нові питання.(Росія.Москва).

Широкомаштабною була і культурна програма. В перший день роботи конференції для учасників і гостей УІК та УУМ виступила з концертом українська хорова капела із Самари. Учасники конференції поклали квіти до пам’ятника Т.Г.Шевченка, побували на території української пам’ятки “Мазепині палати”, відвідали Українську Церкву міста Москви XVII ст.

На цьому V Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена X - тій річниці відновлення незалежності України завершила свою роботу з одностайним схваленням провести наступну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” в Москві в Культурному Центрі України в листопаді 2002 року.

VI Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена 10 - ти річчю утворення Українського університету в м. Москві. (Москва 2002р.)

VI Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” відбулася 28 - 29 листопада 2002 року в приміщенні Культурно Центру України в Москві (КЦУ) і була присвячена X - й річниці утворення Українського Університету м. Москви (1992 - 2002).

Організатори, Український Університет в Москві (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК), за участю Культурного Центру України в Москві, та сприянням посольства України в РФ ось уже вшосте під головуванням голови Українського Історичного Клубу м. Москви, ректора, професора Українського Університету в Москві Віктора Святославовича Ідзьо, проводять наукову конференцію для українців світу, які вивчають проблеми української діаспори в Росії.

Ця конференція притягнула до себе широке коло науковців з України: Харків, Миколаїв, Київ, Одеса, Чернівці, Ужгорода українські наукові сили з регіонів Росії.

У конференції взяли участь представники українських громад Росії, зокрема Саратовської та Калінінградської областей.

На адресу конференції прийшли привітання з: Республіки Татарстан (Нижньокамськ), Асоціації Українців Уралу (Єкатеринбург), Кубані (Сочі), Української громади Воронезької області, Курської області, Кольського півострова (Мурманськ), Приморського Краю (Владивосток), Оренбургу, Самари, Республіка Карелія (Петрозаводськ), Республіки Комі (Воркута), української громади в Республіці Хакасія, які через брак фінансів не змогли взяти участь в ювілейній конференції.

З західної діаспори на адресу конференції прийшли привітання з США від віце - президента Міжнародної Академії Інформатизації, закордонного члена Ради УІК та УУМ доктора філологічних наук, професора Б.Г.Чопика, від представника УУМ в Чикаго, професора Володимира Ковалика, від представника УІК та УУМ в Канаді п. В. Буртняка, Члена української жіночої організації Праги (Чехія) - М.Прокоп'юк, Перемишльського відділу ОУП, представника УУМ в Польщі - М.Козака.

У конференції взяли участь чільні науковці з провідних наукових установ Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інституту Історії РАН, а також чільних міжнародних наукових установ: Інститут Українознавства Міністерства науки і освіти (Київ), Міжнародна Академія Наук Євразії (Москва), державні організації України: Міністерство закордонних справ України, Посольство України в РФ. Культурний Центр України в Москві.

До присутніх звернувся з вступною промовою організатор і головуєчий VI Міжнародної наукової конференції Голова УІК, ректор, професор Українського Університету в Москві В.С.Ідзьо: “Шановні друзі, ми відкриваємо VI міжнародну конференцію “Українська діаспора в Росії” яка присвячена X - тій річниці заснування в м. Москві Українського Університету.

Слід наголосити, що першим ректором доктором філософських наук, професором Тарасом Васильовичем Муранівським (1992 - 2000рр.) робились великі спроби налагодити передусім освітню роботу. Ця його ідея, на жаль у його виконанні зазнала краху, через небажання російської влади задовільняти національні та культурні потреби українства в Росії.

Тому з 2000 року, коли мене було обрано ректором УУМ прийшлося проаналізувати реалії сьогоденної українофобської Росії, спуститися з “освітніх” небес в яких літав Т.В.Муранівський і перейти на науково -дослідні реалії з розумінням, історичної російської традиції, згідно якої, Росія ніколи не задовільняла і сьогодні не буде задовільняти українських національних та науково - освітніх потреб, а отже “спасіння утопаючих, справа рук самих утопаючих”.

Отже науково - дослідна діяльність УУМ у вигляді концентрації наукових праць в Науковому Віснику УУМ це основне і першочергове, реальне і посильне завдання колективу УУМ. Друге основне завдання це проведення міжнародних наукових конференцій “Українська діаспора в Росії”.

Історичний досвід українців в Росії показує, що організувати український навчальний процес в Москві, Російській Федерації є справою не легкою, тому Український Університет в Москві в більшій мірі з 2000 до 2005 року буде функціонувати як науково - дослідний заклад з освітніми елементами та аспірантурою і докторантурою, з активно - функціонуючою Вченою Радою по захисту кандидатських і докторських дисертацій, яку з 2000 року очолив доктор філологічних наук, професор, академік П.П.Кононенко.

Зараз в УУМ утворено і функціонує чотири відділи: відділ української історії, відділ української мови та літератури, відділ українознавства та технічний відділ, який буде намагатися в ближчий час інформаційно об'єднати українську діаспору в Росії в одну українську інформаційну мережу.

Плануємо в 2003 - 2005 роках відкрити відділи: української філософії, українського сходознавства. Український Університет в Москві є суто московська державна науково-дослідна установа, "з усіма наданими РФ освітніми ліцензіями на навчання української історії, літератури, мови", Однак чомусь під освітні ліцензії, як це прийнято в Москві, забули виділити гроші. Тому у більшій мірі УУМ, як суто московська державна організація, буде активно займатися українською діаспорою в Росії взаємозв'язками з світовою українською діаспорою, Україною, на громадських засадах..?

Зараз ми уже відкрили науково - дослідні представництва в Владивостоці, Петрозаводську, Єкатеринбурзі. Плануємо в ближчі часи відкрити такі науково-дослідні представництва в Уфі, Новосибірську, Санкт-Петербурзі, Мурманську, Самарі та інших регіонах Російської Федерації.

Надіємось на підтримку України, в першу чергу Інституту Українознавства МОН України, та її державних, наукових, освітніх та громадських організацій. Український Університет м. Москви вже має свій науковий друкований орган.

Вийшло II томи "Наукового Вісника Українського Університету" М.2001, М.2002. Надіємось, що прибулі гості, донесуть інформацію про 10 - ти літній ювілей Українського Університету, який створений в Москві у 1992 році українською діаспорою, для задоволення наукових, освітніх та культурних потреб українців в Російській Федерації і є найстарішою науково - освітньою організацією діаспори взагалі у Східній Європі.

Ця міжнародна конференція, яка присвячена 10 - й річниці Українського Університету м. Москви, є логічним продовженням попередніх конференцій, які ми проводили під назвою "Українська діаспора в Росії".

Однак дана конференція святкова, підбиває підсумок всієї науково - освітньої діяльності українців Росії з 1992 по 2002 роки. Вона засвідчує, що в Москві українська наукова громадськість, робить всі спроби налагодити серйозну, на державному рівні, науково - дослідну та освітню роботу, яка б концентрувалася в РФ навколо Українського Університету м. Москви.

Слід наголосити, що ми зараз починаємо відчувати підтримку Міністерства Закордонних Справ України, Посольства України в РФ, Культурного Центру України в Москві (КЦУ), зокрема директора, доктора історичних наук В.Ю.Мельниченка. В КЦУ УУМ та УІК ось вчетверте проводять свою наукову міжнародну конференцію, надіємось, що така наша науково - культурна співпраця буде розширюватися. Ще раз дякую всім гостям, що ні цьогорічні теракти ні холод, який раптово постав в Москві не завадили Вам приїхати до нас на ювілей".

А зараз по стародавніх українських наукових традиціях, прошу щойно прибулого з навчання з України для задоволення духовних потреб української діаспори в Москві де закінчив Духовну Академію, священника Української Греко - Католицької Церкви, корінного москвича, отця Олександра Сімченка, благословити конференцію...

Дальше наукову конференцію привітав Голова Вченої Ради Українського Університету м. Москви, директор Інституту Українознавства Міністерства науки і освіти України, доктор філологічних наук, професор, академік П.П.Кононенко, який наголосив, що 10 - ти річне функціонування Українського Університету в м. Москві, який вже видав II томи Наукового Вісника і який розвиває українознавчу діяльність в регіонах РФ знаменна дата. Однак, слід наголосити, що Вчена Рада УУМ, яку я очолюю розпочала захист докторських і кандидатських дисертацій в університеті, що дасть можливість готувати науковців для регіонів РФ. Однак ця

справа виявилася непростою, оскільки російська освітня система не сприяє цьому процесу. В той же час в Україні успішно розвивається для росіян російська освітня система і вона немає ніякої протидії з боку української освітньої системи. Я виступаю за паритетні відносини в усіх сферах українсько-російських відносин, в першу чергу науково -освітніх... Надіюсь, що в близькому майбутньому ми інтегруємо науково - освітню діяльність Українського Університету м. Москви з аналогічною роботою Інституту Українознавства Міністерства науки та освіти, що прискорить процес по науково - освітній розбудові української діаспори в Росії.

З привітанням до учасників конференції звернувся голова Об'єднання українців Росії О.О.Руденко - Десняк, який наголосив, що вітає УУМ з 10 - літтям і бажає швидше розвинути науково - освітню роботу на всіх теренах Росії де функціонує українська діаспора. Хоча справа ця нелегка, однак промовець вірить, що ці 10 - ти літні починання дали і в подальшому дадуть свої плоди.

З привітанням до учасників наукової конференції звернувся директор Культурного Центру України в Москві (КЦУ), доктор історичних наук В.Ю.Мельниченко, який наголосив, що і далі буде підтримувати науково - освітню діяльність УУМ. В своєму привітанні В.Ю.Мельниченко ознайомив присутніх з творчими проектами очолюваного ним КЦУ. Так згідно планів КЦУ готується великий проект "Тарас Шевченко", проект "Діаспора". Зокрема сам В.Ю.Мельниченко працює над великою монографією "М.С.Грушевський в Москві", з окремими розділами якої ознайомив учасників наукової конференції під час свого наукового виступу.

До присутніх звернувся з привітанням від імені Інституту Російської Історії Російської Академії Наук, доктор історичних наук, професор В.М.Кабузан, який привітав УУМ з 10 - ти річчям. Промовець наголосив на актуальності поставленої на конференції проблеми, оскільки українці в Росії це велика демографічна група, яка як слід не вивчається. Бідність сучасної російської науки не дозволяє як слід у новітню пору займатися цією проблемою, тому такого роду наукові конференції, які ось уже в продовж з 1997 по 2002 роки проводять Український Історичний Клуб, Український Університет м. Москви, повинні заповнити цю прогалину.

До присутніх звернувся радник - посланник посольства України в РФ доктор філософських наук, професор Київського національного університету Г.Ф.Хорунжий, який привітав УУМ з 10 - ти річчям від імені посольства України в РФ. Промовець наголосив, що посольство підтримує стосунки з українськими організаціями в РФ і зокрема в Москві і допомагає УУМ чим зможе. Розбудова української науки і освіти в РФ, чим займається УУМ є справою пріоритетною, тому посольство України в РФ бажає УУМ подальших успіхів.

Від імені Українського Університету наукову конференцію привітав завідувач технічного відділу, професор В.І.Дудченко. Промовець привітав всіх наукових співробітників університету з ювілеєм. Від імені колективу поздоровив ректора, професора В.С.Ідзьо з успішним захистом докторської дисертації і присудженням йому вченої ступені – доктора історичних наук. Професор В.І.Дудченко наголосив, що Українська держава уже повинна звернути увагу на десятирічну діяльність УУМ і надати йому посильну, зокрема технічну допомогу. Українському Університету вкрай потрібна оргтехніка: нові комп'ютери, принтери, ксерокси, факси, перезаписуючі системи для оптичних дисків і т.д. Будемо дуже вдячні, якщо Українська держава посприяє нам в технічному забезпеченні університету оргтехнікою. Що стосується колективу УУМ, то В.І.Дудченко побажав йому успішної наукової діяльності зокрема у питаннях підготовки наукових праць до захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Від імені Міністерства Закордонних справ України наукову конференцію присвячену 10 - ти річчю утворення УУМ привітав головний радник Надзвичайний і Повноважений Посланник України, С.Ю.Лазебник який наголосив, що Міністерство Закордонних справ вивчить всі прохання по питаннях з всесторонньою допомогою для УУМ. Зараз можу наголосити, що в наступному "Році Росії в Україні" Ви проводите багато наукових конференцій спільно з українськими науково - дослідними організаціями в успішних проведеннях яких ми будемо Вам сприяти.

Від імені Саратовського земляцтва "Українці Поволжя" УУМ з 10 - ти річчям привітав кандидат історичних наук, член правління Ігор Шульга, який наголосив на необхідності тісної співпраці між УУМ і українськими науковцями Саратовської області.

Від імені Товариства “Знання” та “Університету Сучасних Знань” УУМ з 10 - ти літнім ювілеєм та початком наукової конференції “Українська діаспора в Росії” привітав, голова правління, В.І.Кушерець, який наголосив на необхідності започаткувати дистанційну систему освіти для української діаспори в Росії.

Від Конгресу Національних об’єднань Росії УУМ з 10 -ти річчям та організацією наукової конференції привітав, секретар О.О.Григорович, який наголосив на необхідності розвивати українську науку і освіту в Росії. Все це іде в руслі Закону “ Про Національно - Культурну Автономію”, тому я від імені Конгресу Національних Об’єднань Росії бажаю Вам успіху в своїх починаннях.

Від імені історичного факультету Харківського національного університету УУМ з 10 - ти річчям привітала науковець Н.Аксьонова, яка побажала УУМ успішно розвивати науково - дослідну роботу в РФ і закликала до активної співпраці з Харківським національним університетом.

Від імені науковців Українського Університету м. Москви колектив УУМ з 10 - ти річчям привітав вчений секретар, професор О.Г.Храбан, який наголосив, що тільки злагоджена робота, особиста дружба всього колективу привела до вагомих результатів, що видно по двох томах Наукового Вісника УУМ. Вчений секретар побажав колективу УУМ і гостям подальших наукових творчих злетів.

Від історичного факультету Ужгородського національного університету УУМ з 10 - ти річчям привітав науковець С.Федака, який наголосив на необхідності наукової співпраці вчених УУМ і вчених Ужгородського національного університету.

Від Міжнародної Академії Наук Євразії (МАЄ) і водночас від Білоруської діаспори в Росії УУМ з 10 - ти річчям привітав її президент, доктор технічних наук, професор, академік РАН та МАЄ Є.Є.Ширяєв, який наголосив, що Асамблея МАЄ вирішила обрати членом -кореспондентом МАЄ, ректора УУМ доктора історичних наук, професора В.С.Ідзьо, з чим його і привітав.

Від науковців м. Чернівців УУМ з 10 - ти річчям привітала начальник відділу історико - культурної території м. Чернівців (мистецтвознавець, архітектурознавець) С.В.Біленкова, яка наголосила, що постарається від громадсько - наукових організацій області посприяти в придбанні для УУМ нової оргтехніки, зокрема: комп’ютерів, принтерів, факсів.

В плані конференції було заявлено 39 доповідей з Росії, України, США, Польщі.

Найбільш цікаві і науково обґрунтовані доповіді, які визвали широку дискусію це:

1. Українська діаспора в Росії в 1912 - 1916 роках на шпальтах часопису московських українців “Украинская Жизнь”. (Москва. Росія).
2. П. Кононенко. До проблеми розвитку українознавства в Україні і Росії. Координація співпраці. (Київ. Україна).
3. В.Ю.Мельниченко.М.С.Грушевський у Москві.(Київ. Україна).
4. В.Кушерець. Україна і проблема інтелектуальної активності і створення сприятливого інноваційного клімату.(Київ. Україна).
5. В. С.Ідзьо. Історико - статистичний аналіз джерел чисельності українського населення в Росії (XVII - XXI ст.). (Москва. Росія).
6. С.Святодух. Аналіз праці “Отчі світильники”. (Москва. Росія).
7. О.Храбан. Бачення майбутньої історії в сучасній російській літературі.(Москва. Росія).
8. И.Шульга. Структурирование украинской диаспоры в Саратовской области. Опыт и проблемы. (Саратов. Росія).
9. С.Біленкова. Аналоги руського стилю у храмовій архітектурі Буковини ХХ століття. (Чернівці. Україна).
10. В.Кабузан.Формирование украинской этнической территории в XVIII-XX веках. (Росія. Москва).
11. В.Дудченко. Периодическая общесистемная азбука знаков, символов, понятий “ВИКТОРИД”- как основа украиноведения. (Москва. Росія).
12. О.Руденко - Десняк. Украинский Университет як флагман організації науки та освіти в Росії.(Москва. Росія).

13. С.Федака. Адміністративно - політичний устрій України: уроки і перспективи. (Ужгород. Україна).
14. Н.Аксьонова. Актуальні проблеми вивчення етнології Слобожанщини. (Харків. Україна).
15. О.Ткаченко. Особливості розвитку індоєвропейців і слов'ян. (Москва. Росія).
16. В.С. Ідзьо. Іван Франко на шпальтах громадсько - політичного журналу українців Росії "Украинская Жизнь". (1912-1916 роки).
17. О.Кісельов. Журнал московських українців "Украинская Жизнь" про розбудову українських організацій в Росії. (Москва. Росія).
18. А.Савін. Російська Академія Наук та українські науко-дослідні організації в Росії. (Москва. Росія).
19. Є.Ширяєв. Нарис співпраці Міжнародної Академії Наук Євразії з Українським Університетом в Москві. (Москва. Росія).
20. Є.Кудряшова. Український Університет в Москві як флагман української наукової думки в Росії. (Нью-Джерсі. США).

В перший день роботи конференції відбулась презентація Міжнародної Академії Наук Євразії на якій ректора, професора, доктора історичних наук В.С.Ідзьо було обрано член - кореспондентом Міжнародної Академії Наук Євразії (МАЄ). Диплом члена - кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії вручив президент академії доктор технічних наук, професор, академік Є.Є.Ширяєв. З вручення диплома ректора УУМ вітали всі присутні, учасники ювілейної наукової конференції, а це: Віце - Президент Російської Академії Наук, академік РАН, Савін Анатолій Іванович, який в своїй промові наголосив, що йому приємно, що в "Рік України в РФ" голову УІК м. Москви, ректора УУМ доктора історичних наук, професора В.С.Ідзьо обрано членом - кореспондентом такої славної Академії в лавах якої майже всі відомі вчені світу. Промовець наголосив, що президент України Л.Кучма є його учнем в тій області науки якою він займається і передав вітання всім учасникам ювілейної конференції з України і Росії. Промовець наголосив, що цьогорічна Асамблея Академії відбувається в Культурному Центрі України в Москві, що є добрим знаком в "Рік України в РФ" для налагодження наукової співпраці між науковими установами України і Росії. Від Української делегації, Вченої Ради Українського Університету м. Москви вчених Російської Академії Наук і МАЄ привітав академік П.П.Кононенко, який наголосив на необхідності більш активної співпраці між РАН, МАЄ і Національною Академією Наук України, Академією Наук Вищої Школи України. Від державних структур РФ, а тобто від Міністерства природних ресурсів РФ з обранням членом - кореспондентом МАЄ ректора УУМ привітав керівник департаменту міжнародної співпраці, радник РФ 3 класу, академік РАЕН, доктор технічних наук, заслужений еколог РФ Мамін Р.Г., який виразив побажання налагодження співпраці між українськими і російськими науково - дослідними установами, передусім екологічними центрами. В свою чергу дякуючи за обрання членом - кореспондентом такої всесвітньо відомої Академії як МАЄ, ректор УУМ, голова УІК м. Москви наголосив: "Українська діаспора в Росії одночасно проживає як в Європі так і в Азії, тому вступ в Академію для більш ширшого її вивчення під дахом МАЄ - української діаспори в Росії, ми українці Росії, вважаємо необхідністю. Надіємось, що за допомогою МАЄ ми зможемо більш активно вивчати історію зародження та становлення українських організацій як на території європейської так і азійської частини Росії.

В цей же час диплом члена - кореспондента Міжнародної Академії Наук Євразії було вручено другому відомому українцю в Росії, артисту та кіномитцю М.Лановому, який у зверненні до учасників наукової конференції, Асамблеї МАЄ сказав: "Те, що вручення диплома члена - кореспондента МАЄ проходить сьогодні в час 10 - ти річчя Українського Університету м. Москви і в Культурному Центрі України в Москві, мені як українцю, двічі приємно. Бажаю Вам всім творчих злетів та успіхів у налагодженні сучасних українсько - російських стосунків..."

Ввечері для учасників і гостей УУМ та УІК виступила з концертом "Козача хорова капела м. Москви."

На другий день Учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Т.Г.Шевченка, відвідали музей М.В.Гоголя, побували на території української пам'ятки "Мазепині палати", відвідали Українську церкву міста Москви XVII століття.

На запрошення Болгарського Товариства м. Москви, яке очолює професор Академії нафти і газу ім. Губкіна В.Ф.Петров, в Культурному Центрі Посольства Болгарії в Москві був влаштований перший в історії Москви “День дружби українського і болгарського народів” на якому пройшов обмін науковою, культурною інформацією про розвиток двох братніх слов’янських народів. Від української делегації вітання виголосив академік П.П.Кононенко, від болгарської професор В.Ф.Петров. Ректор УУМ, професор В.С.Ідзьо вручив Болгарському Товариству м. Москви від імені УУМ та УІК грамоту з нагоди 10 - річчя УУМ, з побажанням подальшої активної співпраці між українськими і болгарськими організаціями м. Москви. Завідувач технічного відділу УУМ, професор В.І.Дудченко виголосив привітання на болгарській мові...

Аналогічними грамотами за активну співпрацю та в честь 10 - ти річчя УУМ нагородив: Інститут Українознавства Міністерства науки і освіти України, Посольство України в РФ, Культурний Центр України в Москві, Міжнародну Академію Наук Євразії, Об’єднання українців в Росії.

На цьому VI Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії” присвячена 10 - тій річчя заснування Українського Університету м. Москви завершила свою роботу з одностайним схваленням провести наступну міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” в Москві в Культурному Центрі України в “Рік РФ в Україні” 27 - 28 листопада 2003 року.

VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”. (Москва 2003р.)

27 - 28 листопада 2003 року в Москві відбулась VII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яку організували Український Університет м.Москви (УУМ), Український історичний клуб м. Москви (УІК).

У VII Міжнародній науковій конференції взяли участь вчені з Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інститут Слов’янознавства РАН, Інститут Історії РАН, вчені з України: Харків, Київ, Львів, Миколаїв, Луганськ, Кам’янець - Подільський.

Конференцію відкрив організатор і головуючий, ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор, член - кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, лауреат премії ім. академіка І.Крип’якевича Віктор Ідзьо, який наголосив:” що 2003 рік , що ось уже з 1997 року УІК та УУМ щорічно проводять наукові конференції “Українська діаспора в Росії” в Москві.

Необхідність такої конференції полягає в тому, щоб з наукової точки зору ознайомити вчених України, світу з проблемами та доробками українських вчених в РФ, виробити плани вивчення українських старожитностей в РФ та паритетні наукові, освітні відносини між Україною та Росією.

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують допомоги України. Вчені УУМ взялися за вирішення цієї складної проблеми та вивчення процесів, які проходять в українській діаспорі в Росії, виступили ініціаторами за зближення її науково - культурних та освітніх організацій з науково - освітніми закладами України, як і з громадськими та державними організаціями. За таких обставин сьогодні найбільш визначні вчені Українського університету за свої успіхи у вирішенні цієї проблеми атестуються атестатами доцентів та професорів УУМ, а організації, які сприяють проведенню міжнародних наукових конференцій, будуть нагороджені грамотами УУМ за особливі досягнення у співпраці. Зокрема званням професора та грамою нагороджуємо нашого голову Вченої Ради П.Кононенка, директора Інституту Українознавства МОН України.

Другим привітав вчених УУМ та УІК та гостей міжнародної наукової конференції, директор Культурного Центру України в Москві (КЦУ) В. Мельниченко, який наголосив на необхідності подальшої співпраці між УУМ, УІК та КЦУ і перенесення досвіду цієї співпраці на всі регіони, де компактно проживають українці.

Голова Вченої Ради УУМ, академік П.Кононенко, подякувавши за нагороду, звернув увагу на необхідності перенесення науково - дослідної роботи УУМ в регіони Росії:” В мене складається враження, що російська влада бажає мати тільки Український Університет виключно в Москві, для суто столичної його репрезентації, а поширення його діяльності в регіони Росії, чомусь не бажає чи боїться. На мою думку, філії УУМ дуже потрібно в глибинах Росії, однак як я бачу зареєструвати їх неможливо, оскільки влада Росії цього не бажає. Звичайно представництва УУМ в регіонах потрібні, однак вони не вирішують питань задоволення національно - культурних та освітньо - наукових потреб українців, а тільки збирають науково - освітню інформацію для її презентації в Москві, що є малоефективною діяльністю...”

Голова ОУР О.Руденко - Десняк наголосив:” що активна співпраця між УІК, УУМ та ОУР продовжується уже впродовж 10 років і має свої результати, зокрема є факт, що УІК та УУМ, які очолює професор В.Ідзьо, ось уже 7 років є членом ОУР. При такій ситуації УУМ може черпати науково - дослідну інформацію та кадри для представництв УУМ в структурах ОУР”.

Від УУМ та УІК м.Москви, привітав наукову конференцію вчений секретар, професор О.Храбан, який наголосив, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори в Росії, що засвідчується працями, які опубліковані в Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви(Видано з 1997 по 2003 р VIII томів, X книг), що стосується науково - дослідної роботи Українського Університету, вчені УУМ мають в доробку IV томи Наукового Вісника. Останній IV том виданий за сприянням Інституту Історії НАНУ, за що ми складаємо Інституту велику подяку.

Від імені Інституту Історії НАН України конференцію привітав доктор історичних наук, професор, член - кор. НАН України Віктор Даниленко, який подякував голові УІК, ректору УУМ Віктору Ідзьо за плідну роботу. Промовець наголосив, що, що вітає конференцію і передає привітання від директора Інституту Історії НАНУ доктора іст. наук, академіка В.Смоля і бажає їй плідної праці.

Інститут Історії НАНУ підтримує роботу УУМ та УІК з 1997 року. Цю клопітку роботу започаткував наш покійний науковий працівник доктор іст. наук, професор В. Сарбей.

Цьогорічне видання IV тому Наукового Вісника УУМ, це конкретна ознака співпраці з науково - освітніми закладами в українській діаспорі в Росії, яка символізує втілення указу президента України Л.Кучми "Про підтримку діаспори до 2005 року", наголосив промовець.

Від Московського державного університету(МДУ) конференцію привітав докт. іст. наук. Владислав Волков, який наголосив, що співпраця з УУМ та УІК МДУ веде уже ось впродовж 10 років, активно беручи участь в науковій роботі УУМ та наукових конференціях. Промовець побажав успішної роботи конференції.

Від Харківського національного університету (ХНУ) конференцію привітав доктор іст. наук Г.Гінзбург, який наголосив, що ХНУ буде активно підтримувати всі наукові програми УУМ та УІК. Участь вчених ХНУ в наукових конференціях в Москві впродовж ось уже 5 років цьому яскраве підтвердження.

Від Московського державного відкритого педагогічного університету наукову конференцію привітав професор В.Дудченко, який наголосив, що україністика завдяки діяльності УУМ та проведення ним наукових конференцій стає в Москві все цікавішим науковим явищем. Науковець побажав конференції успішної праці.

Від Луганського педагогічного університету наукову конференцію "Українська діаспора в Росії" привітав М.Закіров, який наголосив, що давно знайомий з науковою творчістю УУМ та УІК і сьогодні задоволений такою могутньою активністю цих науково - дослідних закладів. Промовець наголосив на необхідності продовжувати започатковану працю і побажав успіху конференції.

Від Української Всесвітньої Координаційної Ради наукову конференцію "Українська діаспора в Росії" привітала секретар С. Остапів, яка наголосила на необхідності співпраці УУМ, УІК з УВКР. УВКР вивчить всі клопотання УІК та УУМ і в рамках своєї діяльності надасть посильну допомогу цим організаціям.

Від Українського Університету м. Москви конференцію привітав ректор, доктор історичних наук, професор, член - кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, професор університету "Львівський Ставропігійон", лауреат премії ім. І.Крип'якевича Віктор Ідзьо, який наголосив, що Український Д Університет м.Москви намагається вивчати всі українські проблеми на території Росії, починаючи з сивої давнини. Зокрема нас цікавлять процеси виникнення української діаспори, про що можуть засвідчити проведені в Москві чисельні міжнародні наукові конференції "Українська діаспора в Росії" "Українсько - Російські відносини". "Українське питання в Росії" та праці видані в IV томах за 2001 та 2003 роки "Наукового Вісника Українського Університету". Цього року ми нагороджені Грамотою Міністерства Національностей України "За вагомий вклад у збереженні українських старожитностей в РФ", за що складаємо Українській державі веклику подяку за визначну оцінку нашої роботи. Таку ж подяку складаємо і Інституту Історії НАН України за видання IV тому Наукового Вісника, який присвячений X річниці (1992 - 2000) заснування УУМ.

На конференції було заслухано близько 20 доповідей. Найбільш цікаві із них, які визвали широку дискусію:

- 1.В.Даниленко.Національно - культурний розвиток українців у Російській Федерації (20 - 30 роках).(Київ).
- 2.В.Ідзьо.Українці в Росії - сучасний стан та перспективи розвитку в "Рік РФ в Україні".(Москва).
- 3.О.Ковальчук. Роль М.Скрипника в піднесенні національно - культурного руху українців у росії на кінець 20 - х, початок 30 - х рр. XX ст.(Київ).

4. П. Кононенко. Критичний огляд діяльності російської влади щодо розбудови українознавства в Росії. (Київ, Україна).
5. М. Закіров. Проблеми збереження етнічної ідентичності і національного відродження в українців в Росії в XIX ст. (Луганськ).
6. О. Храбан. Кирило - Мефодіївське братство. (Москва).
7. Г. Ганзбург. Сергій Нагій - український композитор та російський сенатор. (Харків).
8. І. Смульський. До українського питання в Росії в кінці XX, на початку XXI ст. (Москва).
9. С. Остапа. Українське питання на Далекому Сході. (Київ).
10. П. Дуброво. Сергій Єфремов на шпальтах часопису московських українців "Украинская Жизнь". (Москва).
11. В. Дудченко. Загальносистемна Азбука Вікторід для мовних потреб української діаспори. (Москва).
12. В. Волков. Вернадський і Кримський. (Москва).
13. І. Голуб. Мій батько Антоненко - Давидович - до портрету особистості. (Москва).
14. М. Свінцицький. Роль УВКР у розвитку електронних засобів масової інформації. (Київ).
15. В. Білан. Українське мистецтво в Москві (Київська школа). (Москва).
16. О. Олійник. Українська політична еміграція в Росію в 20 - 30 роках. (Москва).

У другий день конференції учасник підвели підсумок, згідно якого VII Міжнародна наукова конференція "Українська діаспора Росії" в основному виконала свою роботу, були заслухані зауваження В. Ідзьо по питаннях надсилання наукових доповідей та термінів подання статей, та пропозиції гостей по питаннях подальших проведень конференцій.

Учасники конференції поклали квіти до пам'ятника Т. Шевченка, меморіальної дошки М. Грушевського, відвідали комплекс "Мазепині палати", Українську церкву, відвідали музей Гоголя в Москві.

Організаторами VII Міжнародної наукової конференції "Українська діаспора в Росії" Українським Університетом та Українським Історичним Клубом м. Москви, були складені особливі подяки керівництву Культурного Центру України в Москві, заступникам директора: Ю. Василенку, П. Ткачу за сприяння в частковому наданні готелю (9 чоловік) для одноденного проживання учасникам наукової конференції, та Посольству України в РФ за наданий автобус (з 11 до 14 - 30) для організації екскурсії по українських місцях м. Москви.

На адресу конференції надійшли привітання від науковців В. Грабовецького (Україна), М. Прокоп'юк (Чехія), Б. Чопика (США), П. Кононенка (Україна), В. Буртняка (Канада).

Наступну міжнародну наукову конференцію "Українська діаспора в Росії" УУМ та УІК вирішили провести 18 - 19 листопада 2004 р.

Однак зі - за недостатніх фінансів в УУМ та УІК та ігнорування московською владою потреб української діаспори в Росії, конференція в 2004 році так і не була проведена...

VIII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 10 - ти літтю Українського Історичного Клубу м.Москви. (Москва 2005р.)

10 - 11 листопада 2005 року в Москві відбулась VIII Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яку організували Український Університет м.Москви (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК) за сприянням Культурного Центру України в Москві (КЦУ), сприяння Посольства України в РФ.

В VIII Міжнародній науковій конференції взяли участь вчені з Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інститут Слов’янознавства РАН, Інститут Історії РАН, Міжнародна Академія Наук Євразії, вчені з України: Харків, Київ, Львів, Ужгород, Переяслав - Хмельницький.

Українська діаспора в Росії з міст: Тюмень, Петрозаводськ, Владивосток, Перм, Єкатеринбург, Саратов, Петербург.

З далекого зарубіжжя: Польщі, Німеччини, Канади, США.

Конференцію відкрив організатор і головуючий, ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор Віктор Ідзьо, який наголосив, що з 1995 року по 2005 рік в Москві функціонує Український Історичний Клуб, якому в цьому році виповнилося 10 років. Всю інформацію про 10-ти літню роботу УІК можна почерпнути на сайті УІК – www.UIK.boom.ru.

Найвизначнішими досягненнями УІК за 10 років, є реєстрація в Міністерстві юстиції РФ УІК, як громадської організації м.Москви (св. Р.№7571), видання I тому “Українського Історичного Альманаху в Росії”.М.1995, 10 номерів “Української Історичної Газети” (1996 - 1997), XI томів (13 книг) Наукових Вісників УІК, видання всіх протоколів засідань УІК з 1995 по 2005 роки. За 10 років УІК провів VIII Міжнародних наукових конференцій.

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують допомоги України і якої українська діаспора в Росії ніяк не може дочекатися. Вчені УУМ взялися за вирішення цієї складної проблеми та вивчення процесів, які проходять в українській діаспорі в Росії, виступили ініціаторами за зближення її науково -культурними та освітніми закладами України, громадськими та державними організаціями.

Від Світового Конгресу Українців (СКУ) УІК міста Москви привітав, його член В.Коломацький, який сьогодні представляє УІК в СКУ, штаб - квартира якого в Торонто. Передаючи вітання УІК від Правління СКУ, В. Коломацький наголосив:” що буде сприяти УІК в міжнародній співпраці та координації роботи УІК з СКУ”.

Другим привітав вчених УІК та гостей міжнародної наукової конференції, заступник директора Культурного Центру України в Москві (КЦУ) Ю. Василенко, який наголосив на необхідності подальшої співпраці між вченими УІК, УУМ та колективом КЦУ.

Від українців Риму, Італії VIII Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора Росії” привітав, представник УУМ в Італії, отець доктор філософських, політичних наук, професор Михайло Пришляк, який наголосив на необхідності надання допомоги в задоволенні духовних потреб українців греко - католиків в Росії.

Від Ялтинського Центру кобзарства “Кубані та Криму” конференцію привітав, представник УУМ О.Нирко, який наголосив на необхідності подальшого вивчення кобзарства не тільки у Кубані та Криму, але й на усій території РФ.

Від Об’єднання українців Росії(ОУР) УІК з 10 - ти літтям привітав заступник голови Ю.Кононенко, який наголосив, що така співпраця між УІК та ОУР продовжується уже впродовж 10 років і має свої результати, зокрема є факт, що УІК ось уже 8 років є членом ОУР.

Від Українського Університету м.Москви, привітав наукову конференцію вчений секретар, професор О.Храбан, який наголосив, що українські вчені в Москві, Росії розпочали вже вивчення української діаспори в Росії, що засвідчується працями, які опубліковані в Наукових Вісниках Українського Історичного Клубу м.Москви (Видано з 1997 по 2005 р XI томів, XIII книг).

Від Московського державного університету (МДУ) конференцію привітав директор центру україністики та білорусистики, доктор історичних наук, професор. Михайло Дмитрієв,

який наголосив, що співпраця з УІК МДУ веде уже ось впродовж 10 років, активно беручи участь в науковій роботі УІК та УУМ та наукових конференціях. Промовець побажав успішної роботи конференції.

Від Московського державного відкритого педагогічного університету наукову конференцію привітав професор В.Дудченко, який наголосив, що україністика завдяки діяльності УІК та проведення ним наукових конференцій стає в Москві все цікавішим науковим явищем. Науковець побажав конференції успішної праці.

Від Міжнародної Академії Наук Євразії, доктор історичних наук, професор, член - кореспондент Міжнародної Академії Наук Євразії, професор університету "Львівський Ставропігон", лауреат премії ім. І.Крип'якевича Віктор Ідзьо, який наголосив, що створений і зареєстрований УІК намагається вивчати всі українські проблеми на території Росії, яка знаходиться в Євразії, починаючи з сивої давнини. Зокрема нас цікавлять процеси виникнення української діаспори, про що можуть засвідчити проведені в Москві чисельні наукові конференції "Українська діаспора в Росії" "Українсько - Російські відносини". "Українське питання в Росії" та праці видані в XI томах "Наукового Вісника Українського Історичного Клубу", де сам Вісник в 2007 році буде святкувати своє 10 - ти ліття.

Від Інституту Українознавства МОН України з 10 - ти літтям Українській Історичний Клуб міста Москви привітав директор, почесний член УІК міста Москви, академік П.Кононенко, який наголосив:" що на прикладі співпраці Інституту Українознавства з УІК міста Москви слід розбудовувати співпрацю з іншими українськими громадськими організаціями в Росії".

Від посольства України в РФ УІК з 10 - ти літтям привітала культурний аташе посольства України в РФ М.Вітушик, яка побажала активної співпраці посольства України в РФ з УІК м.Москви.

Від українських релігійних громад в Росії УІК з 10 -літтям привітав священник УГКЦ м.Москви отець Олександр Сімченко, який подякував за створення в УІК духовного відділення.

Від науковців Львова конференцію привітав професор О.Огірко, який наголосив на активній співпраці між УІК, УУМ та науковими організаціями м.Львова.

На конференції було заслухано більше 30 доповідей. Найбільш цікаві із них, які визвали широку дискусію:

- 1.о.О.Сімченко.Український Історичний Клуб м.Москви – 10 років з Богом в серці. (Благословення та побажання конференції українського священника). (Москва. Россия)
- 2.В.Ідзьо. Український Історичний Клуб м.Москви - як центр українознавства в Росії, та його роль у розвитку національної освіти і зв'язків з Україною та діаспорою. (Москва. Росія)
- 3.М.Дмитриев.Синопис Инокентия Гизеля и трансформация представлений об истории восточных славян. (Москва. Росія)
- 4.П.Кононенко., Т.Кононенко. Українознавство в системі освіти України та діаспори. (Київ.Україна)
5. М.Плющ. Україна моя нещасна... (Москва. Росія)
- 6.Е.Ширяев. История и культура беларусов. (Москва. Россия)
- 7.О.Храбан. Міф про віроломний напад Гітлера на СРСР.(Москва. Росія)
- 8.І.Шульга.Українські чумаки в Нижньому Поволжі.(Саратов. Росія)
- 9.В.Волков.Новейшие исследования творчества В.И.Вернадского. (Москва. Россия)
- 10.І.Голуб. Мій батько Антоненко-Давидович.(Москва. Росія)
- 11.А.Кудряшова. Новое направление в области решения проблем экологии и питания и здоровья населения на примере Украины, России и других развитых стран мира.(Нью-Джерсі.США)
- 12.Г.Санін. Проблемы русско-украинских отношений во второй половине XVIII века. (Москва. Россия)
- 13.В.Білан.Мистецька виставка Україна-Крим.(Москва. Росія)
- 14.П.Дуброво. Украинский вопрос в Государственной Думе.(Москва. Росія)
- 15.С.Набок. Діяльність та науковий доробок товариства дослідників української історії, письменства та мови (и.Ленінград) у складі Всеукраїнської Академії Наук.(Переяслав-Хмельницький. Україна)

16. В. Крикуненко. Творчість видатного російського літературознавця Ф. Прийми в українській літературі Кубіні. (Москва. Росія)
17. С. Святодух, Н. Тимченко. Український рушник. (Москва. Росія)
18. В. Дудченко. Вселенная как единая система. (Москва. Россия)
19. О. Олійник. Історія українського народу, як функція рис його психічного складу. (Москва. Росія)
20. С. Федака. Українсько-російські взаємовідносини в час трансформації імперії Рюриковичів. (Ужгород. Україна)
21. О. Ткаченко. Геоистория Древней Руси. (Москва. Россия)
22. А. Мануйленко. Політичні погляди українського козацтва. (Москва. Росія)
23. В. Коломацький. Наукові конференції Українського Історичного Клубу, як приклад для вдосконалення роботи Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців. (Торонто. Канада)
24. П. Коваль. Противник-колаборант чи союзник? (Ольштинек. Польща)
25. М. Кабузан. Українці в Росії. Статистичні джерела. (Москва. Росія)
26. Б. Чопик. Громадські організації США та Канади на прикладі українських громадських організацій. (Нью-Джерсі. США)
27. М. Пришляк. Минуле та сучасне філософське та релігійне світобачення української діаспори в Росії. (Рим. Італія)
28. Г. Ганзбург. Українсько-російські взаємовідносини на Слобожанщині. (Харків. Україна)
29. В. Ідзьо. Олександр Дзигар - український громадський діяч в Харбіні та Москві. (Москва. Росія)
30. А. Мануйленко. Люблінська унія та її історичне значення. (Москва. Росія)
31. Я. Крик. Аналіз виконання договорів між Українським Вільним Університетом в Мюнхені та Українським Університетом м. Москви. (Мюнхен. Німеччина)
32. В. Артюх. Українці в Росії росіяни в Україні - історія взаємовідносин. (Львів. Україна)
33. І. Смутьський. Погляди вчених Українського Історичного Клубу та Українського Університету м. Москви на проблему Української держави в XIII столітті та особу короля Данила. (Москва. Росія)
34. К. Петриченко. Маловідомі факти з життя та діяльності Данила Ільковича Терпила (отаман Зелений). (Київ, Україна)
35. О. Нирко. Кобзарство Кубані та Криму. (Ялта. Україна)
36. Л. Мельник. Просвітницько - культурологічна робота української діаспори в Москві. (Москва)

На адресу VIII Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 10 - ти літтю УІК (1995 - 2005) прийшли привітання: від Українського Історичного Товариства Америки, Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців, Української Вільної Академії Наук, Інституту Історії Національної Академії Наук, Інституту Українознавства Міністерства Науки і Освіти України, Університету Львівський Ставропігон, Інституту Джерелознавства та археографії Національної Академії Наук України, Академії Наук Вищої Школи та інших організації України, Росії: Центру Україністики та Білорусистики Московського державного університету, історичного факультету Російського державного гуманітарного університету, Інституту Історії Російської Академії Наук, Інституту Археології Російської Академії Наук, та Світу: Центру гуманітарних досліджень Канади, Українського вільного університету в Мюнхені, Міжнародної Академії Наук Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації.

Наступну міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії” УУМ та УІК вирішили провести 18 - 19 листопада 2006 р.

Однак зі - за не достаніх фінансів в УУМ та УІК та ігнорування московською владою проблем української діаспори в Росії, конференція в 2006 році не була проведена...

IX Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 15 - ти літтю Українського Університету м.Москви (1992 - 2007). (Москва 2007р.).

23 - 24 листопада 2007 року в Москві відбулась IX Міжнародна наукова конференція “Українська діаспора в Росії”, яку організували Український Університет м.Москви (УУМ), Український Історичний Клуб м. Москви (УІК).

В IX Міжнародній науковій конференції взяли участь вчені з Москви: Московський державний університет, Московський державний відкритий педагогічний університет, Інститут Слов’янознавства РАН, Міжнародна Академія наук Євразії, вчені з України: Харків, Київ, Сімферопаль, Львів, філії УУМ з української діаспори в Росії, які привезли в Москву свої науково - дослідні напрацювання для опублікування в “Науковому Віснику” УУМ з міст: Тюмень, Петрозаводськ, Владивосток, Перм, Єкатеринбург, Саратов, Петербург, а також з далекого зарубіжжя: Польщі, Німеччини, Канади, США.

Всі учасники та гості, а передусім вчені, привітали УУМ з 15 - ти літтям і побажали подальшої науково-дослідної роботи та міжнародної співпраці. Цього року до участі в міжнародній науковій конференції було запрошено виключно вчених, які апробували по темі конференції “Українська діаспора Росії” серйозні наукові напрацювання, які пройшли відповідні рецензування. Тобто конференція виключила всі громадські стремління, які були притаманні попереднім науковим конференціям. Це пов’язано тим, що УУМ виходить на інші наукові параметри, підходи, які притаманні для проведення міжнародних наукових конференцій. Без сумнівно, окрім наукових доповідей прибувши на конференцію вчені зробили і свої привітання колективу УУМ в честь 15 - ти ліття.

Прокоментуємо найбільш значущі привітання вчених, учасників конференції та гостей, які супроводжують УУМ на протязі всього його 15 - ти літнього існування в Москві від 1992 до 2007 року.

Конференцію відкрив організатор і головуючий, ректор УУМ, голова УІК, доктор історичних наук, професор, академік Академії Наук Вищої Школи України, академік Міжнародної Академії Наук Євразії, Віктор Ідзьо, який наголосив, що з 1992 року по 2007 ріки в Москві 15 років функціонує Український державний Університет міста Москви, який фактично більшу частину своєї діяльності веде науково - дослідну роботу із - за небажання російської влади налагодити та фінансувати освітню роботу в Росії.

Сьогодні російська влада вдається до різного роду провокації в тому числі й через підконтрольні засоби масової інформації в Україні, що унеможливує вже навіть науково - дослідну роботу...

В своїй діяльності з 1992 по 2007 роки УУМ в функціонуванні допомагає Український Історичний Клуб міста Москви, а в Україні, Науково - дослідний інститут Українознавства, директор якого, і наш голова Вченої Ради, академік П.Кононенко вітаючи, УУМ з 15 - ти літтям, як мені доповіли не прибув у Москву із - за хвороби.

УУМ намагається поширити свою науково-дослідну роботу на всю Росію, створюючи в регіонах свої представництва, які напрацьовують матеріал і подають його у Москву.

Найвизначнішими досягненнями зареєстрованого державного, Українського Університету в Москві є видання XII томів Наукового Вісника та проведення VIII Міжнародних наукових конференцій спільно з УІК “Українська діаспора в Росії”.

Міністерстві освіти РФ, мерія міста Москви тільки спекулюють на питаннях розбудови на базі УУМ української освіти та науки в Москві не надаючи фактично УУМ з 1992 по 2007 роки, ніякої допомоги, кинувши нас напризволяще...

Щоправда в цьому є одна суттєва перевага, надаючи нам нічого вони не втручаються у наше внутрішнє науково - дослідне життя...

Як відомо, в Росії проживає від 10 до 12 мільйонів українців, які потребують науково - освітньої допомоги від УУМ, якої в УУМ немає. УУМ потребує також допомоги з України якої українська діаспора в Росії ніяк не може дочекатися із - за політичного небажання Росії. Тому, розуміючи ситуацію в Україні, коли віце - прем’єр зняв будь - яку підтримку діаспори, ми

вирішили не запрошувати на 15 - ти ліття УУМ ні посольство України в РФ ні культурне представництво в Москві, Таким чином ми відгородили себе від “балакунів з України”.

Всі хто бажали нас підтримати і маючи свідомість в підтримці УУМ, самі зголосилися і приїхали в Москву відсвяткувати з нами 15 - ти ліття УУМ(1992 - 2007).

Ми самі у своїх задумах і намірах, а отже, вчені УУМ взялися за вирішення цієї складаної проблеми та вивчення процесів, які проходять в українській діаспорі в Росії, виступили ініціаторами за зближення її науково - культурними та освітніми закладами України, громадськими та державними організаціями, передусім науково - дослідним інститутом Українознавства МОН України, який очолює академік Петро Кононенко...

Окрім цього хочу наголосити, що у Росії та Москві, як українофобами так і владою розпочались провокації проти діяльності УУМ та УІК, які проводять агенти спец - служб.

Через п'яту колону та підконтрольну пресу в Україні, таку, як наголосив дисидент - письменник Ігор Калинець, як “Літературна Україна”, яка раніше активно боролася з “українським буржуазним націоналізмом”, а сьогодні виконує всі завдання реакційних російсько - українських спец - служб, з використанням письменницької агентури, типу І.Шишова, обливаючи брудом, звияжно - патріотичну та невтомно - кипучу і безкорисну діяльність вчених з УУМ...

Однак це тільки додає вченим шарму для подальшої роботи. Приємно, що нас розуміють і російські вчені, в яких теж проблеми, оскільки із-за несприяння російської влади, фактично занепали усі російські українознавчі інституції і у російських вчених залишилися для фіксації своїх українозначних напрацювань тільки трибуна Українського Університету міста Москви. Тому перше привітання для привітання УУМ з 15 - ти літтям я надаю від “Центрк україністики і білорусистики МДУ”, професору М.Дмитрієву, який теж жевріє без фінансування...

Від Московського державного університету (МДУ) конференцію привітав директор Центру україністики та білорусистики, доктор історичних наук, професор Михайло Дмитрієв, який наголосив, що співпраця з УУМ МДУ веде уже ось впродовж 15 років, активно беручи участь в науковій роботі УУМ та міжнародних наукових конференціях. Промовець побажав успішної науково - дослідної роботи УУМ з побажанням, що для УУМ та української освіти в Росії колись настануть кращі часи... Від “Центру україністики та білорусистики” її незмінний директор побажав успішної роботи і прикласти всіх зусиль, щоб в майбутньому провести X - ту Міжнародну наукову конференцію “Українська діаспора в Росії”...

Від Московського державного відкритого педагогічного університету Український Університет в Москві з 15 - ти літтям привітав проректор по навчальній частині, професор В.Борисов, який наголосив:” що україністика завдяки діяльності УУМ та проведенням ним наукових конференцій стає в Москві все цікавішим науковим явищем. Науковець побажав УУМ та конференції успішної праці”.

Від Міжнародної Академії Наук Євразії, з 15 - ти літтям УУМ привітав доктор технічних наук, професор, академік, презедент Міжнародної Академії Наук Євразії, Євген Ширяєв, який наголосив:” що створений і зареєстрований у 1992 році УУМ намагається вивчати всі українські проблеми на території Росії, яка знаходиться в Євразії, починаючи з сивої давнини. Зокрема нас цікавлять процеси виникнення української діаспори, про що можуть засвідчити проведені в Москві чисельні наукові конференції “Українська діаспора в Росі” “Українсько - Російські відносини”, “Українське питання в Росії” та праці видані в XII томах “Наукового Вісника” Українського Університету в Москві, Власне з всім цим у 15-ти ліття МАНЄ вітає Український Університет в Москві”.

Від українських релігійний громад в Росії Український Університет в Москві привітав з 15 - літтям , благословивши його подальшу діяльність, священник УГКЦ м.Москви отець Олександр Сімченко, який подякував за створення в УУМ філософського і водночас духовного відділення.

Від науковців Львова конференцію привітав професор О.Огірко, який наголосив на активній співпраці між УУМ та науковими організаціями м.Львова.

Від науковців Києва професор О. Коротеева -Камінська, яка сама, без запрошення, як професор УУМ приїхала в Москву і привітала УУМ з святом, 15 - ти літнім ювілеєм.

На скромній неформальній зустрічі з гостями та учасниками ІХ Міжнародної Наукової конференції “Українська діаспора в Росії” було наголошено, що: ”Скромність ювілею 15 - тиліття (1992 - 2007), який супроводжувався тільки ІХ Міжнародною конференцією “Українська діаспора в Росії” пов’язується з відсутністю коштів в УУМ на проведення великого заходу та терором російської влади над УУМ, яка фактично знищує сьогодні всю українську освіту та науку в Росії Такі дії російської влади ведуть до припинення так раніше добре організованого українського та наукового життя українців Росії...

Натомість Вчена Рада УУМ, акумулюючи зусилля в ситуації російського терору, вирішила витратити кошти на видання ювілейного тому ХІІІ Наукового Віска Українського Університету в якому сконцентрувати наукові праці вчених з Росії та матеріали ІХ Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”.

Х Міжнародну науковову конференцію “Українська діаспора в Росії”, було вирішено присвяти 50 - ти літтю, засновнику наукового конференційного руху в Росії, академіку Віктору Ідзю, та при наявності фінансів і толерантності до УУМ російської влади, провести її 11 - 12 листопада 2010 року в Москві.

На адресу ІХ Міжнародної наукової конференції “Українська діаспора в Росії”, яка присвячена 15 - тиліттю УУМ (1995 - 2005) прийли привітання: від Українського Історичного Товариства Америки, Світової Наукової Ради при Світовому Конгресі Українців, Української Вільної Академії Наук, Інституту Історії Національної Академії Наук, Інституту Українознавства Міністерства Науки і Освіти України, Університету “Львівський Ставропігійон”, Інституту Джерелознавства та археографії Національної Академії Наук України (Львівської філії), Академії Наук Вищої Школи України, та інших організацій України, Росії: Історичного факультету Російського державного гуманітарного університету, Українського Історичного Товариства в Польщі, Спілки українських політв’язнів в Польщі, Інституту Історії Російської Академії Наук, Інституту Археології Російської Академії Наук, та Світу: Центру гуманітарних досліджень Канади, Українського вільного університету в Мюнхені, Спілки українських професіоналістів Канади, Міжнародної Академії Наук Євразії, Міжнародної Академії Інформатизації, Представництва УУМ Чикаго, Представництва УУМ в Польщі, Представництва УУМ в Канаді та інших науково - освітніх, державних та громадських організацій...

Література:

1. Рада УІК. Наукова конференція "Українська діаспора Росії. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М.1997, т.І, №2, с.30-31.
2. А. Мануйленко. II Міжнародна конференція в Москві "Запорозьке козацтво в історії, культурі та національній самосвідомості", присвячена 300 - літтю пам'яті гетьмана П.Д.Дорошенка. Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М.1998, т.ІІ, №6, с.2-4.
3. III Міжнародна конференція в Москві "Українське питання в Росії сер. XVII - кінець XX ст.". Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М.2000, т.ІV, с.3-5.
4. IV Міжнародна конференція в Москві "Українська діаспора в Росії" присвячена 5-ти літтю Українського Історичного Клубу м.Москви (1995-2000). Науковий Вісник Українського Історичного Клубу. - М.2000, т.ІV, с.76-78.
5. О.О.Рудено-Десняк. Залишається надія. Науковий Вісник Українського Університету.- М.2002, т.ІІ, с.138-139.
6. Л. Таежная. "Украинская диаспора России". Русский Вестник. № 35-36.- М 1997, с.3.
7. Є. Луценко. Форум українців у Москві. Освіта України. № 37. 12 вересня 1977, с.2
8. Іван Кандиба. Конференція української діаспори Росії. Нескорена Нація. Вересень 1997, №17-18 (97-98), с.7.
9. Конференція "Українська діаспора в Росії". Свобода . США, 12 липня. 1997р.
10. Uniwersytet Warszawski. Towarzystwo Polska-Ukraina. "Globalizacja Gospodarki Czy Zagrozenie". Adam Bajcar. " Mniejszosci Ukrainiy w Polsce" .- Warszawa.1999, s.4.
11. І.Кандиба. III Міжнародна конференція в Москві "Українське питання сер. 17- кінець 20 ст.". Нескорена Нація. Листопад 1999, с.7.
12. Перша міжнародна. За Вільну Україну, 9 червня 2000 р., с.4.
13. "Міжнародна українознавча конференція у Москві". Педагог.Газета Миколаївського державного педагогічного університету. №6, вересень 2000 р., с.2.
14. Конференція "Українсько-російські відносини XVII-XXI ст." Слово і Час.- К.2003,
15. Віктор Ідзьо. Українська діаспора в Росії. Бак.2002.
16. Український BEST. Книжка року 2002. К.2002, с.138. Книга Віктора Ідзьо. Українська діаспора в Росії. Бак.2002, зайняла в рейтингу книг 2002 р. 7 місце набравши 143 бали).

Наукове видання

Віктор Ідзьо

**Міжнародні наукові конференції
“Українська діаспора в Росії”,
“Українсько - російські
взаємовідносини” в Москві у
1997 - 2007 роках**

Видання II, 2015р.

Подано до друку 2.07.15 р. Підписано до друку 2.08.15 р.
Формат видання 60/ 84 1/16. Папір офсетний. Умовн.друк.арк.10,25
Зам.56. Тираж 300 екз.
Видавництво “СІМІК”

76000, м.Івано-Франківськ, вул. Т. Цюклера, 9а
тел. (0342) 78-91-26, 78-91-29

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серія ІФ №11 від
27.03.2001 року.

Віддруковано в друкарні видавництва ПП «СІМІК»
76000, м.Івано-Франківськ, вул. Т. Цюклера, 9а,
тел. (0342) 78-91-29